

JORDBRUKSAVTALE

2008-2009

Inngått mellom Staten, Norges Bondelag og
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
3. juni 2008

INNHOOLD:

1.	Innledning.....	4
2.	PRISBESTEMMELSER.....	4
	2.1 Generelle bestemmelser.....	4
	2.2 Melk og melkeprodukter.....	5
	2.3 Storfe-, sau- og svinekjøtt.....	6
	2.4 Egg.....	6
	2.5 Korn.....	6
	2.6 Grøntsektoren.....	7
	2.6.1 Poteter.....	8
	2.6.2 Grønnsaker og frukt.....	8
	2.7 Referansepris kylling.....	9
	2.7.1 Generelle bestemmelser.....	9
	2.7.2 Krav til markedsaktørene om prisrapportering.....	9
3.	FONDSAVSETNINGER.....	9
	3.1 Landbrukets utviklingsfond (LUF).....	9
	3.2 Skadefondet for landbruksproduksjon.....	13
4.	MARKEDSREGULERING.....	13
	4.1 Markedsreguleringen på de enkelte sektorer.....	13
	4.2 Finansiering av inndraging og omsetning av melkekvoter.....	14
	4.3 Avsetningstiltak.....	14
	4.4 Tilskudd til råvareprisutjevningsordningen.....	14
	4.5 Eksportrestitusjon.....	14
5.	Pristilskudd.....	14
	5.1 Innledning.....	14
	5.2 Pristilskudd melk.....	15
	5.2.1 Grunntilskudd melk.....	15
	5.2.2 Distriktstilskudd melk.....	15
	5.3 Pristilskudd kjøtt og egg.....	15
	5.3.1 Grunntilskudd kjøtt.....	15
	5.3.2 Distriktstilskudd kjøtt.....	16
	5.3.3 Distriktstilskudd egg.....	16
	5.4 Tilskudd til norsk ull.....	16
	5.5 Tilskudd til grønt- og potetproduksjon.....	16
	5.5.1 Definisjoner.....	16
	5.5.2 Grunnlag for tilskudd.....	17
	5.5.3 Satser.....	17
	5.6 Frakttilskudd.....	18
	5.7 Prisnedskrivning av norsk korn.....	19
	5.8 Tilskudd til matkorn.....	19
	5.9 Prisnedskrivningstilskudd potetsprit.....	20
6.	Direkte tilskudd.....	20
	6.1 Produksjonstilskudd.....	20
	6.1.1 Søknadsfrist og registreringsdato.....	20
	6.1.2 Avgrensninger i produksjonstilskuddet.....	21
	6.1.3 Deltakere i prosjektet ”Friskere geiter”.....	21
	6.2 Driftstilskudd til melkeproduksjon.....	21
	6.3 Driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon.....	22
	6.4 Tilskudd til husdyr.....	22
	6.4.1 Satser.....	23
	6.4.2 Dyreslag.....	24

6.4.3	Tilskuddsberettigede områder	25
6.5	Tilskudd til dyr på beite	25
6.6	Tilskudd til bevaringsverdige storferaser	26
6.7	Areal- og kulturlandskapstilskudd	26
6.7.1	Satser	27
6.7.2	Vekstgrupper	27
6.7.3	Tilskuddssoner.....	28
6.7.4	Definisjoner av jordbruksareal	28
6.7.5	Arealgrunnlag	29
6.8	Pilotprosjekt miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel.....	31
6.9	Regionale miljøprogram	31
6.10	Tilskudd til økologisk landbruk	32
7.	UTVIKLINGSTILTAK	34
7.1	Tilskudd til dyreavl m.m.....	34
7.2	Tilskudd til frøavl m.m.	34
7.3	Tilskudd rådgivning	35
7.4	Tilskudd til pelsdyrfôrlag og tilskudd til pelsdyrfôr	35
7.5	Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak.....	35
7.6	Tilskudd til fruktlager	36
8.	VELFERDSORDNINGER	36
8.1	Definisjoner	36
8.2	Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid	36
8.3	Tilskudd til avløsning ved sykdom m.v.....	37
8.4	Medlemsavgift til folketrygden	38
8.5	Tilskudd til sykepengeordningen i jordbruket.....	39
8.6	Andre velferdstiltak	39
8.6.1	Tilskudd til landbruksvikarordningen	39
8.7	Tidligpensjonsordningen for jordbrukere	39
	Vedlegg 1: Budsjettoversikt jordbruksoppjøret.....	40

1. INNLEDNING

Avtaleverket for jordbruket har til formål å regulere tiltak som er egnet til å fremme fastlagte mål for jordbruket, og som ikke er uttømmende regulert ved lov, stortingsvedtak eller forskrift. I hovedavtalens § 1-2 heter det blant annet at tiltak som nevnt ovenfor skal fastlegges i jordbruksavtaler som inngås for ett eller flere år om gangen, eller i endrings- eller tilleggsavtaler.

Denne jordbruksavtalen er inngått mellom staten, Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag. For målpriser gjelder avtalen fra 01.07.2008. Partene har fastsatt endringer i målpris fra hhv. 01.07.08 og 01.01.09. For det samlede bevilgningsnivå, over kap. 1150 og kap. 4150, gjelder avtalen kalenderåret 2009. Partene kan imidlertid bestemme tilpasninger i bevilgninger og satser inneværende år innenfor den samlede bevilgningsrammen. Avtalen blir lagt fram for Stortinget i vårsesjonen, og gjelder med forbehold om Stortingets godkjenning. Budsjettmessige konsekvenser av avtalen for 2009 er vist i vedlegg.

For overslagsbevilgningene (post 73) vil bevilgningsbehovet tilpasses de avtalte satser, faktiske volumendringer, og for noen poster verdensmarkedets priser. For de overførbare bevilgningene (post 70, 74, 77 og 78) er bevilgningene styrende, og Landbruks- og matdepartementet kan etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag, justere de avtalte satser for å holde forbruket innenfor bevilgningen.

Det ligger til grunn i avtalen at importvernet skal praktiseres slik det framgår av sluttprotokoll fra forhandlingsmøte 12. mai 1995 (jf. St.prp. nr. 61 (1994-95), vedlegg 2). Endringer i importbestemmelsene er gjenstand for drøfting mellom jordbruksorganisasjonene og staten, og kan følges opp i henhold til Hovedavtalens § 2-2 og 2-4.

Forskriften for de enkelte tilskuddsordningene / reguleringer fastsettes av Landbruks- og matdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

For avtaleåret 2008-2009 vises det til pkt. 4 justeringsforhandlinger høsten 2008 i Sluttprotokollen fra forhandlingsmøtet 16.05.08.

2. PRISBESTEMMELSER

2.1 Generelle bestemmelser

Bestemmelsene i kapittel 2.1 gjelder dersom ikke annet er nevnt under de enkelte sektorer i kapittel 2.2 – 2.6.

Målprisene skal være priser jordbruket reelt sett skal kunne oppnå ut fra balanserte markedsforhold, det fastsatte importvern og de markedsreguleringsmuligheter som er til disposisjon. Artikkel 5 i landbruksavtalen i WTO (Special Safeguard Provisions) kan komme til anvendelse i spesielle situasjoner. Prisfastsettelsen gjennom målprissystemet vil være et hovedvirkemiddel for å regulere jordbruksvaremarkedene.

Målprisene er avtalt for representantvarer av definerte kvaliteter for kjøtt, korn, grønt og egg, og til råvarenivå for ku- og geitmelk, slik det framgår av kapittel 2.2 – 2.6. Klassifiseringsreglene skal ikke endres i avtaletiden.

Ansvarlig markedsregulator skal løpende rapportere oppnådde priser på noteringspunktet, dvs. noteringspris, til Statens landbruksforvaltning. Markedsregulators priser på representantvaren skal være åpen og kjent også for andre markedsaktører. Markedsregulators videresalg av varer på noteringspunktet skal skje til samme pris til egne foredlingsaktiviteter som til konkurrerende markedsaktører.

Forholdet mellom noteringspris og målpris danner grunnlag for vurdering og iverksettelse av markedsreguleringstiltak. Prisnoteringen på representantvaren skal som gjennomsnitt for avtaleperioden, ikke overstige målprisen. Dersom målprisen overskrides som gjennomsnitt for avtaleåret, skal det fastsettes en særskilt styringspris for det påfølgende avtaleår. Styringsprisen

fastsettes slik at oppnådd pris skal ligge tilsvarende under i det påfølgende avtaleåret. Dersom det etter denne bestemmelse eller avtalepartene på annet grunnlag har fastsatt en styringspris, har den alle funksjoner som normalt tilligger målpris, inkludert grunnlag for fastsetting av øvre prisgrense. Eventuelle avvik fra dette, som følge av særskilte forhold, skal avtales mellom partene.

Overnotering ift. målpris kan skyldes internasjonale markedsforhold med null-toll på importert vare, og at markedsregulator derfor ikke har kunnet overholde fastsatt målprisnivå. Partene er enige om at det i slike tilfeller ikke skal fastsettes særskilt styringspris for det påfølgende avtaleåret.

Dersom prisene på representantvarene overstiger øvre prisgrense to uker på rad, iverksettes tiltak for å bringe prisene ned til målprisnivå.

Målprissystemets maksimalprisbestemmelser gjelder ikke for økologisk godkjente varer. Økologiske varer som klassifiseres som representantvare, veies inn i prisnoteringen som standardvare og kan gis et fritt pristillegg.

Jordbruksorganisasjonene påtar seg gjennom markedsregulerende tiltak og prisnoteringer å holde gjennomsnittsprisene på de enkelte varegrupper for avtaleperioden på eller under de avtalte målpriser.

Ansvarlig markedsregulator for de enkelte sektorene skal rapportere til Statens landbruksforvaltning den dokumentasjon som er nødvendig for forvaltning og kontroll av prissystemet, jf. forskrift om administrative tollnedsettelse på landbruksvarer.

Omsetningsavgiften for jordbruksprodukter skal ligge på produsentsiden av målpris. Forskningsavgift, matproduksjonsavgift og kjøttkontrollavgift skal trekkes fra oppnådd pris før sammenligning med målpris.

Markedsreguleringen for fjørfekjøtt er avviklet og det er derfor fastsatt en referansepris for fjørfekjøtt, som grunnlag for administrering av tollvernet, jf. kapittel 2.7.

2.2 Melk og melkeprodukter

Tabell 2.1 Målpriser for avtaleperioden for ku- og geitemelk

Varegruppe	Representantvare	Målpris, kr/liter				
		Endret fra	Endring 01.07.08	Endret til	Endring 01.01.09	Endret til
Ku- og geitemelk	Melk som oppfyller kravspesifikasjon for uforedlet melk i forskrift om markedsregulators forsyningsplikt innenfor melkesektoren § 2.	3,94	0,17	4,11	0,20	4,31

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer oppnådd for melk av representantvare. Noteringssted er der melk som råvare passerer basismeieri definert i innfraktordningen. Prisnoteringen skal omfatte melk som foredles av TINE BA og melk som TINE BA selger uforedlet til andre. Øvre prisgrense er målprisen + 5 %. Gjennomsnittsprisen for året veies etter kvanta for de ukentlige prisnoteringene.

For å sikre et prisuttak i markedet som gjør at jordbruksavtalens målpris kan realiseres, og sikre melkeprodusentene en mest mulig lik pris uavhengig av melkeanvendelse og geografisk lokalisering, fastsettes det tilskudd og avgifter for ulike produktgrupper og markeder, jf. omsetningsloven § 6. Tilskudd og avgifter fastsettes av Statens landbruksforvaltning som forskrift med hjemmel i prisutjevningsforskriften. Fastsettelsen skjer på grunnlag av avtalepartenes føringer og etter høring av berørte parter.

Dersom det av hensyn til likviditeten i prisutjevningsordningen er nødvendig å redusere tilskudd/øke avgifter i løpet av året, kan Statens landbruksforvaltning gjøre det og samtidig pålegge markedsregulator å redusere prisuttaket tilsvarende. Grensen for det samlede prisuttak i avtaleperioden vil i slike tilfeller bli fastsatt lavere enn målpris. På bakgrunn av prognoser og

forslag fra TINE BA skal Statens landbruksforvaltning fastsette en ny grense for det samlede prisuttaket (styringspris).

For å sikre at uavhengige meieriselskaper og TINEs egne meierier står overfor reelt sett samme pris på melk som råvare, er råvareomsetningen lagt til en egen enhet i TINE (TINE Råvare), jfr. egen avtale mellom Statens landbruksforvaltning og TINE BA. Eventuelle brudd på denne avtalen skal forelegges for jordbruksavtalepartene for nærmere oppfølging.

2.3 Storfe-, sau- og svinekjøtt

Tabell 2.2 Målpriser for avtaleperioden for storfe-, sau- og svinekjøtt

Vare- gruppe	Representantvare	Målpris, kr/kg				
		Endret fra	Endring 01.07.08	Endret til	Endring 01.01.09	Endret til
a. Storfe	Ung okse, alle klasser R og O unntatt R+ (fettgruppe 2-, 2 og 2+)	42,19	2,20	44,39	2,02	46,41
b. Sau og lam	Lam ¹⁾ , alle klasser R og O unntatt R+ (fettgruppe 2-, 2 og 2+)	50,00	5,00	55,00	-	55,00
c. Gris	Slaktegris kl E (inntil 90 kg)	26,22	0,65	26,87	0,85	27,72

¹⁾ Unntatt ferske lam i tiden 1. juli til 1. september, samt gammelnorsk sau og dielam.

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer for hele slakt ved følgende slakterianlegg: Nortura Trondheim, Nortura Rudshøgda og Nortura Forus. Øvre prisgrense er målprisen + 10 prosent. Gjennomsnittsprisen for året veies etter ukentlige tilførsler. Som varegrupper regnes i denne forbindelse "storfe", "sau og lam" og "gris".

2.4 Egg

Tabell 2.3 Målpriser for avtaleperioden for egg

Vare- gruppe	Representantvare	Målpris, kr/kg				
		Endret fra	Endring 01.07.08	Endret til	Endring 01.01.09	Endret til
a. Egg	Egg kl A over 53 g	14,18	0,50	14,68	0,37	15,05

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer oppnådd for egg av representantvare i løsvekt i brettpakning. Noteringssted for egg er Norturas anlegg i Sandnes og Rakkestad. Øvre prisgrense er målprisen + 10 %. Gjennomsnittsprisen for året veies etter de ukentlige tilførsler. Som varegruppe regnes i denne forbindelse "egg".

2.5 Korn

Målprissystemet

Målprisene for korn er produsentpris på mathvete, matrug, bygg, havre og oljefrø av basis kvalitet levert til mottaksanleggene ved Oslofjorden, slik disse mottaksanleggene er definert av Statens landbruksforvaltning i forbindelse med prisnoteringen.

Målprisene for korn og oljefrø er definert for vare med basis kvalitet i henhold til tabell 2.4 nedenfor:

Tabell 2.4 Kriterier for basiskvaliteter

Art	Vanninnhold %	Hektolitervekt kg	Fremmede bestanddeler %	Protein ved matkvalitet %	Falltall ved matkvalitet i sekunder
Hvete	15	79	≤ 1,0	12,0	200
Rug	15	72	≤ 1,0		120
Rughvete	15	69	≤ 1,0		
Bygg	15	64	≤ 1,0		
Havre	15	53	≤ 1,0		
Oljefrø	8		≤ 1,0		

For kornsesongen 2008/2009 er det fastsatt følgende målpriser (tabell 2.5):

Tabell 2.5 Målprisene for korn

Kornslag	Målpriser, kr pr. kg		
	Endret fra	Endring	Endret til
Hvete, matkorn	2,15	0,20	2,35
Rug, matkorn	1,99	0,20	2,19
Bygg	1,81	0,20	2,01
Havre	1,65	0,20	1,85
Oljevekster	4,39	0,20	4,59

Prisnoteringen for mathvete, som gjennomsnitt for avtaleåret 2007-2008, har overskredet målprisen. Overnoteringen skyldes internasjonale markedsforhold der det i en situasjon med null-toll på importert korn, ikke har vært mulig å overholde fastsatt målprisenivå for matkorn. Partene er derfor enige om at det ikke fastsettes særskilt styringspris for avtaleåret 2008-2009, jf. kap. 2.1.

Priskurve

Ved utforming av priskurven i avtaleåret forutsettes det at markedsregulator i vesentlig grad tar hensyn til de kostnader som påløper for produsenter som lagrer korn og oljefrø utover i sesongen.

Prisnotering

Prisgrunnlaget er produsentprisnoteringer for basis kvalitet ved et utvalg av mottaksanlegg ved Oslofjorden som fastsettes av Statens landbruksforvaltning. Noteringspris på målprisanleggene skal inkludere alle tillegg og trekk som ikke kan relateres til kornets matkvalitet og fôrverdi. Prisene noteres hver uke.

Ved notering av ukespris på korn og oljefrø skal produsentprisene for basis kvalitet veies med tilført mengde til prisnoteringsanleggene den aktuelle uken som oppfyller kravene til basis kvalitet, jf. tabell 2.4.

Noteringspris som gjennomsnitt for året beregnes ved å veie de noterte ukesprisene ved prisnoteringsanleggene med de ukentlige tilførsler til Felleskjøpgruppens mottaksanlegg og de mottaksanlegg der Felleskjøpgruppen har avtale om å være kornkjøper fra produsent.

Øvre prisgrense er til enhver tid definert som målpris + 10 prosent. Statens landbruksforvaltning gir nærmere retningslinjer angående prisnoteringer.

2.6 Grøntsektoren

Bestemmelsen i kapittel 2.1 om at prisnoteringen på representantvaren som gjennomsnitt for avtaleperioden ikke skal overstige målprisen, omfatter ikke grønntsektoren.

2.6.1 Poteter

Tabell 2.6 Gjennomsnittlig målpris for matpoteter.

Representantvare	Målpris, kr/kg				
	Endret fra	Endring 01.07.08	Endret til	Endring 01.01.09	Endret til
Sams bulkvare over 42 millimeter ¹⁾	2,55	0,20	2,75	-	2,75

1) Poteter levert på utvalgte pakkeri fra produsent, ved 12 feilenheter, ikke justert for frakt til Oslo

Øvre prisgrense er 12 % over den til enhver tid gjeldende målpris. Ukentlige målpriser og øvre prisgrenser fastsettes av Landbruks- og matdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

Når markedsaktørene rapporterer oppgjort pris til produsent til SLF, skal antall feilenheter på salgsvaren ut fra pakkeri oppgis. SLF skal regne om hva prisen tilsvarer ved et feilenhetsnivå på 12 ved å nytte en omregningsfaktor tilsvarende 1,7 % per feilenheter, av oppgitt pris. SLFs registrerte pris ved 12 feilenheter nyttes i forbindelse med administreringen av tollvernet. Prisene noteres hver tirsdag.

2.6.2 Grønnsaker og frukt

Gjennomsnittlig målpris for grønnsaker og frukt økes med 6,3 % fra 01.07.08 og med 1,7 % fra 01.01.09. Målpriskurver og øvre prisgrenser fastsettes av Landbruks- og matdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

Tabell 2.7 Grunnlaget for prisnoteringene i forhold til målprisen for hagebruksprodukter

Tomater	Kilosvare i 10 kg eske
Agurker	28-stk filmet og pakket i 10 kg eske
Rapidsalat	Pris per stk
Isbergsalat	Pris per stk., 9 stk. i esken. Gjennomsnittsvekt i sesongen: 500 g
Hvitkål	Kilosvare i sekk
Blomkål	Pris per stk., 12 stk i esken. Gjennomsnittsvekt i sesongen: 650 g
Rosenkål	Pris per ½ kg. Pakket i plastpose i kasse
Gulrot	Buntevare i 7 uker i starten av sesongen. Pris per bunt. Kilosvare i mesteparten av sesongen. Plastpose i samlesekk (2 x plast)
Kepaløk	Kilosvare i sekk. Gammel løk noteres tom. 3. uke i juli året etter høsting
Purre	Kilosvare. Varene pakkes i kasser
Knollselleri	Kilosvare. Kilosvarene pakkes i sekk
Reddik	Pris per bunt. Gjennomsnittsvekt regnes til 133 g. (7,5 bunt per kg)
Kruspersille	Pris per storbunt. Storbunt tilsvarer 10 småbunter i volum
Epler	Kilosvare. Epler > 70 mm, pakket på Brett
Pærer	Kilosvare. Pærer > 65 mm, pakket på Brett
Plommer	Kilosvare

Øvre prisgrense er 12 % over den til enhver tid gjeldende målpris. Prisene knyttes til kvalitetsgraden *Standard I*. Prisnoteringen som legges til grunn er prisene ved partivis leveranse cif Oslo. Prisene noteres hver tirsdag.

2.7 Referansepris kylling

2.7.1 Generelle bestemmelser

For produkter uten markedsreguleringstiltak fastsettes referansepris som grunnlag for administreringen av tollvernet. Referansepris vil derfor være et hovedvirkemiddel for å regulere jordbruksvaremarkedene. Artikkel 5 i landbruksavtalen i WTO (Special Safeguard Provisions) kan komme til anvendelse i spesielle situasjoner.

Referansepris fastsettes med basis i prisuttaket på engrosnivå i foregående avtaleår, beregnet av SLF. Øvre prisgrense er referanseprisen + 10 pst.

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer oppnådd for fjørfeslakt ved representantvaren som hel oppbunden kylling i bulkemballasje oppgitt fra utvalgte slakterier. Økologiske varer som klassifiseres som representantvare, veies inn i prisnoteringen som standardvare og kan gis et fritt pristillegg.

Klassifiseringsreglene skal ikke endres i avtaletiden.

Forholdet mellom noteringspris og referansepris danner grunnlag for vurdering og iverksettelse av administrative tollnedsettelse. Dersom noteringsprisen på representantvaren overstiger øvre prisgrense to uker på rad, iverksettes tiltak for å bringe prisen ned til referanseprisnivå.

Omsetningsavgiften for jordbruksprodukter skal ligge på produsentsiden av referansepris. Forskningsavgift, matproduksjonsavgift og kjøttkontrollavgift skal trekkes fra oppnådd pris før sammenligning med referansepris.

2.7.2 Krav til markedsaktørene om prisrapportering

Noteringsprisen for fjørfekjøtt beregnes på grunnlag av oppgaver fra markedsaktørene innen fjørfebransjen (dvs. slakterier eller slakterisammenslutninger). Disse rapporterer til Statens landbruksforvaltning med den dokumentasjon som er nødvendig for forvaltning og kontroll av prissystemet, jf. forskrift om administrative tollnedsettelse på landbruksvarer.

Markedsaktørene skal ukentlig rapportere produsert mengde og engrospris fordelt på ulike vektklasser, som grunnlag for Statens landbruksforvaltnings beregning av noteringsprisen. I stedet for oppnådd engrospris kan markedsaktørene rapportere produsentpris til SLF, men markedsaktørene må da gi den nødvendige tilleggsinformasjon slik at SLF kan kalkulere en pris for ferdig slaktet, oppbundet kylling i henhold til det definerte prisgrunnlaget.

3. FONDSAVSETNINGER

3.1 Landbrukets utviklingsfond (LUF)

Landbrukets utviklingsfond (LUF) hadde per 31.12.07 en egenkapital på 2 120,4 mill. kroner. Av kapitalen var 919,5 mill. kroner innestående i Norges Bank og 1 203,6 mill. kroner var i form av utlån.

For 2008 tilføres fondet 56,6 mill. kroner i omdisponerte midler over Jordbruksavtalen. Av disse kommer 8,5 mill. kroner fra tilbakebetaling av investeringsmidler knyttet til reguleringsanlegg og 48 mill. kroner av overførte beløp fra kapittel 1150 i 2007. Partene er enige om å tilføre LUF 885,8 mill. kroner i 2009. Tabell 3.1 på neste side viser fremføring av kapitalsituasjonen i LUF for perioden 2007 – 2009.

Tabell 3.1 Fremføring av kapitalsituasjonen i LUF for 2007-2009 med basis i faktisk fremlagt regnskap for 2007 og prognoser over fremtidige utbetalinger. Tall i mill. kroner

	2007	2008	2009
Bevilgning	738,3	816,3	885,8
Omdisponerte midler	63	56,6	
Flytting av forskningsmidler fra kap. 1150.77.13		44,5	
Renteinntekter	46,3	50,5	50,5
Andre inntekter	0,7	0,5	0,5
<i>Sum tilførsel</i>	848,3	968,4	936,8
Utbetaling av tilskudd	850,4	981,2	995,4
Andre kostnader	24	14,8	14,3
Rentestøtte	43,6	61,1	71,2
<i>Sum utbetalinger</i>	918,0	1 057,1	1 080,9
<i>Resultat</i>	-69,7	-88,7	-144,1
<i>Egenkapital LUF per 31.12</i>	2 120,4	2 031,7	1 887,5
Innestående i Norges Bank	919,5	951,4	936,0
Utestående investeringslån	1 203,6	1080,3	951,5
Kortsiktig gjeld	-2,7		
Tilførsel	848,2	968,4	936,8
Netto tilførsel av kapital ifbm. investeringslån	114,2	123,4	128,8
<i>Disponibel likviditet</i>	962,4	1 091,8	1065,6
Utbetalinger inkl. rentestøtte	918	1 057,1	1 080,9
<i>Endring i likviditet</i>	44,4	34,7	-15,3

Tabell 3.2 Oversikt over innvilgingsramme for LUF 2008 - 2009.

Ordninger	2008*	2009
Overføring til Samisk utviklingsfond (SUF)	2	2
Fylkesvise bygdeutviklingsmidler ¹⁾	380	400
Sentrale bygdeutviklingsmidler ²⁾	27	21
Utviklingsprogram for geiteholdet ³⁾	16	15
Andre utviklingstiltak i landbruket ⁴⁾	4	4,5
KIL		6
KSL Matmerk ⁵⁾	42	38
E-sporing, fagpiloter		3
Verdiskapingsprogram for matproduksjon	67	67
Grønt reiseliv	23	18
Innlandsfisk	4	4
Bioenergi og skogbruk	190	193
Informasjons- og utviklingstiltak, miljø	10	9
Morsa/Vestre Vansjø		1

SMIL	130	125
Verdensarv	3	3
Forvaltning av utvalgte kulturlandskap		5
Klima	4	6
Beiteprosjekt		5,5
Utviklingstiltak innen økologisk landbruk ⁵⁾	43	41
Forskning	44,5	46
Sum LUF, ekskl. rentestøtte	989,5	1013

Fotnoter:

* Utgangspunktet er tall fra St.prp.nr.1(2007-2008)

1) 10 mill. kroner øremerkes i 2009 investeringsprogram i eggsektoren, og finansieres med tilbakebetalte reguleringsmidler

2) De sentrale BU-midlene avsettes som ramme der halvparten fordeles i eget møte mellom avtalepartene, 2 mill. kroner øremerkes til "Inn på tunet", 1 mill. kroner til konfliktforebyggende tiltak mellom reindrift og jordbruk

3) 2009: 11 mill. kroner til Friskere geiter og 4 mill. kroner til kompensasjon for bortfall av produksjonstilskudd og avløsertilskudd ferie og fritid.

4) 2009: 2 mill. kroner til setersatsing, 2,5 mill. kroner til beiteskader gås

5) 2 mill. kroner overføres fra utviklingsmidler økologisk og øremerkes generisk informasjon økologisk

På kapittel 4150 er det for 2008 prognosert inntekter på til sammen 8,5 mill. kroner som tilbakebetaling av investeringsmidler gitt til reguleringsanlegg som ikke lenger benyttes til formålet (4,9 mill. kroner fra reguleringsanlegg for fjørfe og egg, og 3,6 mill. kroner fra reguleringsanlegg for storfe og småfe). Disse midlene omdisponeres til å øke bevilgningen til LUF i 2008. 5,5 mill. kroner disponeres i 2009 slik det fremgår av tabell 3.3, i tillegg brukes 10 mill. kroner til et investeringsprogram for eggsektoren som fremgår som en øremerking innenfor de fylkesvise BU-midlene.

Landbruks- og matdepartementets strategi for næringsutvikling "Ta landet i bruk!" utgjør den nasjonale strategien for næringsutviklingsarbeid innen og i tilknytning til landbruk. Det bevilges 400 mill. kroner til fylkesvise bygdeutviklingsmidler. Innenfor denne rammen øremerkes det 10 mill. kroner til et eget investeringsprogram for eggsektoren, finansiert med tilbakebetalte reguleringsmidler. Lønnsomhetsvurdering av prosjektene skal ligge til grunn for tildeling av midler. Den øvre grensen for tildeling av investeringsmidler økes fra 600.000 til 750.000 kroner. Det skal ikke være noen nedre grense for størrelsen på søknader eller støttebeløp innenfor de fylkesvise BU-midlene.

Støtte til gjennomføring av etterutdanningskurs for bønder skal finansieres innenfor den andelen av de fylkesvise BU-midlene som fylkesmannen forvalter. Andelen av midlene som brukes til utrednings- og tilretteleggingstiltak skal holdes på samme nivå som i 2008.

Utlånsrammen for rentestøtte er 700 mill. kroner for 2009. Nivået for rentestøtteordningen er 50 prosent av "ST4X" (risikofri rente 3 år stat) i foregående kalenderår.

Riskolån videreføres innenfor rammen av de fylkesvise BU-midlene.

Det settes av 21 mill. kroner til sentrale BU-midler. Innenfor rammen øremerkes 2 mill. kroner til "Inn på tunet", og 1 mill. kroner til konfliktforebyggende tiltak mellom reindrift og jordbruk. Halvparten av midlene fordeles i et eget møte høsten 2008.

KSL Matmerk tilføres 2 mill. kroner fra utviklingsmidler økologisk landbruk som øremerkes generisk informasjon økologisk landbruk. For 2009 blir samlet ramme til KSL Matmerk 38 mill. kroner.

Det avsettes 3 mill. kroner til fagpiloter innen E-sporing. Midlene skal brukes til medfinansiering av utviklings- og administrasjonsoppgaver knyttet til fagpilotene.

Det settes av 193 mill. kroner til skogbruk og bioenergi. Den endelige fordelingen av midlene gjøres i et eget møte mellom avtalepartene høsten 2008.

Miljøvirkemidler på LUF

Partene er enige om fordeling av miljøvirkemidlene på LUF:

- Informasjons- og utviklingstiltak 9 mill. kroner. Midlene til informasjons- og utviklingstiltak fordeles i en sentral og en fylkesvis ramme i budsjettmøte mellom avtalepartene høsten 2008.
- 1 mill. kroner til prosjekt Vestre Vansjø
- Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) 125 mill. kroner.
- Videreføre satsingen i Verdensarvområdene med 3 mill. kroner i året i 2 år til. Prosjektet evalueres i forkant av jordbruksforhandlingene 2010, slik at partene kan ta stilling til eventuell videre oppfølging.
- 5 mill. kroner til den nye ordningen Utvalgte kulturlandskap for 2009.
- Nasjonalt utviklingsprogram for klimatilak på 6 mill. kroner for 2009.
- 5,5 mill. kroner til "Beiteprosjektet", med målsetting å utvikle sauehold med mindre tap av dyr på beite.
- Andre år for Nasjonalt program for landbruksbygg og kulturlandskap på 2 mill. kroner.
- Ordningen beiteareal for gjess økes til 2,5 mill. kroner.

Forskning

Partene er enige om å avsette 46 mill. kroner til forskningsmidler over jordbruksavtalen. Forskning på økologisk jordbruk, plantevern og klima er spesielt prioriterte forskningsoppgaver. Partene viser for øvrig til Landbruks- og matdepartementets strategi for forskning og forskningsbasert innovasjon, hvor forskningsbehov for primærjordbruket er beskrevet.

Disponering av tilbakebetalte reguleringsmidler

Tabell 3.3 Tilbakebetalte reguleringsmidler disponert i 2008 og 2009, mill. kroner.

Tiltak	2008	2009
Nasjonalt program for landbruksbygg og kulturlandskap	2,0	2,0
Program for rekruttering/likestilling	2,0	
Utviklingsprogram for frukt og grønt	25,0	2,5
Energi i veksthusnæringen		1,0
SUM	29,0	5,5*

*I tillegg kommer 10 mill. kroner til investeringsprogram for eggsektoren som er synliggjort i tabell 3.2.

Nasjonalt program for landbruksbygg og kulturlandskap, og satsingen på frukt og bær/kulturlandskap/reiseliv på Vestlandet videreføres i 2009, hver med 2 mill. kroner.

Det settes av 0,5 mill. kroner til videre utredning av mulig bruk av epler til industriell foredling.

10 mill. kroner fra de tilbakebetalte reguleringsmidlene legges til rammen for de fylkesvise BU-midlene, og øremerkes investeringsprogram for eggsektoren.

Det etableres et nytt 3-årig prosjekt "Spesialrådgiving energi i veksthusnæringen". Det settes av 1 mill. kroner for 2009, Norges Gartnerforbund får i oppgave å utforme mandat for og organisering av prosjektet.

3.2 Skadefondet for landbruksproduksjon

Tabell 3.4 Skadefondet for landbruksproduksjon. (Mill. kroner)

Egenkapital 01.01.08	Bevilgning 2008	Prognose forbruk 2008	Prognosert egenkapital 01.01.09	Budsjett 2009
45,214	95,224 ¹⁾	72,000	67,438	30,000

1) Inkl. 45,5 mill. kroner av overførte ledige midler kap. 1150 fra 2007.

Omfatter følgende ordninger:

1. Erstatning for klimabetinget svikt i plante- og honningproduksjon

- Erstatning ved avlingssvikt
- Tilskudd etter vinterskader på eng
- Erstatning ved tap av bifolk og svikt i honningproduksjon

2. Erstatning for tap av sau på beite

Erstatningen ved avlingssvikt gis per vekstgruppe per foretak med lik egenandel for hele landet, fastsatt til 30 pst. Minsteutbetalingen er på 5 000 kroner og toppavgrensning for utbetaling av erstatning per avlingsskade og vekstgruppe er på 500 000 kroner. Frukt og bær defineres som separate vekstgrupper fra og med avlingsåret 2008.

Når det gjelder avlingsskader forårsaket av rognebærmøll, vises det til pkt. 7 om Skadefondet for landbruksproduksjon i Sluttprotokollen fra forhandlingsmøtet 16.05.08.

4. MARKEDSREGULERING

Markedsreguleringen er et virkemiddel i de viktigste produksjonssektorene for å håndtere temporære overskudd og tilpasning i regionale og sesongmessige svingninger mellom produksjon og forbruk. I situasjoner med overproduksjon kan det være behov for mer omfattende tiltak for å tilpasse markedsført varemengde i forhold til avsetningsmulighetene slik at avtaleprisene kan tas ut. I slike tilfeller kan jordbruket gjennom markedsreguleringsorganisasjonene, med godkjenning og støtte fra Omsetningsrådet, iverksette regulerende tiltak. Slike tiltak forutsettes å kunne bli finansiert av omsetningsavgiftsmidler og/eller midler til avsetningstiltak over jordbruksavtalen.

Tiltakene utformes slik at reguleringen skjer på et så tidlig ledd i produksjonskjeden som mulig, og at regulering skjer på billigste måte. Herunder forutsetter avtalepartene en nøktern og kritisk bruk av midler til opplysningsvirksomhet i lys av de løpende behov for markedsregulerings-tiltak.

Tiltakene skal virke konkurransenøytralt mellom samvirkemessige og ikke-samvirkemessige markedsaktører.

Reguleringsseksporten begrenses av WTO-bestemmelsene. Reguleringseksport bør, med unntak for meierisektoren, bare benyttes ved tilfeldige overskudd. Det legges videre vekt på at mulighetene for økt markedsrettet eksport utvikles innenfor rammen av WTO-bestemmelsene.

Det gis ikke anledning til å bevilge investeringstilskudd til reguleringsanlegg.

4.1 Markedsreguleringen på de enkelte sektorer

Markedsreguleringen finansieres av omsetningsavgift og forvaltes av Omsetningsrådet.

Markedsreguleringsansvaret er tillagt:

- TINE BA for melk
- Norske Felleskjøp BA for korn
- Nortura BA for kjøtt og egg

I grøntsektoren omfatter markedsreguleringen epler og poteter, og ansvaret er tillagt Grøntproducentenes Samarbeidsråd.

4.2 Finansiering av inndraging og omsetning av melkekvoter

Inndraging av melkekvoter finansieres med omsetningsavgift. Vedtak om inndraging av melkekvoter og prisfastsetting for den sentralt administrerte kvotefordelingen vedtas av avtalepartene.

4.3 Avsetningstiltak

Tabell 4.1 Avsetningstiltak (Mill. kroner)

Ordning	Budsjett 2008	Budsjett 2009
Kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk	10,0	10,0
Andre avsetningstiltak for hagebruk og potet	3,9	3,9
Kadaverhåndtering	5,0	5,0
SUM	18,9	18,9

Bevilgede midler over delordningene avsetningstiltak hagebruk og potet og kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk tilføres Fondet for omsetningsavgifter, for å kunne bygge opp kapital til å gjennomføre ekstraordinære avsetningstiltak på epler og potet.

Departementet kan etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag bestemme at midler som ikke trengs til ett av de øremerkede formål, kan brukes til andre formål.

4.4 Tilskudd til råvareprisutjevningsordningen

Bevilgningen til underpost 70.12 *Tilskudd til råvareprisutjevningsordningen m.v.* økes med 55 mill. kroner fra budsjett 2008 på 140,1 til 195,1 mill. kroner for 2009.

4.5 Eksportrestitusjon

Bevilgningen til underpost 70.13 *Eksportrestitusjon* reduseres med 0,4 mill. kroner, til 6,6 mill. kroner for 2009.

5. PRISTILSKUDD

5.1 Innledning

Alle foretak skal ha et driftssenter. Foretaket gis tilskudd etter den sone foretakets driftssenter er plassert i.

Driftssenteret stedfestes som hovedregel til den eiendommen der driftsbygningen ligger. Det kan registreres flere foretak med tilknytning til samme eiendom.

Dersom plasseringen av foretakets driftssenter i henhold til hovedregelen, ikke samsvarer med lokaliseringen av foretakets hovedproduksjon, legges driftssenteret til driftsbygningen på den eiendommen der den produksjonen med størst andel av foretakets omsetning er plassert. Dersom det fortsatt ikke kan utpekes noe driftssenter for foretaket, skal driftssenteret legges til den landbrukseieendommen som har størst jordbruksareal.

I tilfeller der plasseringen av foretakets driftssenter fører til økte tilskuddsutbetalinger, eller plasseringen ikke samsvarer med lokaliseringen av foretakets hovedproduksjon, kan forvaltningen fastsette annet driftssenter.

5.2 Pristilskudd melk

5.2.1 Grunntilskudd melk

Grunntilskuddet for geitemelk økes med 0,14 kroner per liter til 2,91 kroner per liter.

5.2.2 Distriktstilskudd melk

Tabell 5.1 Distriktstilskudd for melk.

Sone	Sats 2008, kr/l	Endring	Sats 2009, kr/liter
A ¹⁾	0,00	0,00	0,0
B	0,09	0,02	0,11
C	0,26	0,02	0,28
D	0,35	0,02	0,37
E	0,45	0,02	0,47
F	0,58	0,02	0,60
G	0,83	0,02	0,85
H	1,04	0,02	1,06
I	1,62	0,02	1,64
J	1,71	0,02	1,73

1) omfatter landet utenom sone B-J.

Det kan gis tilskudd for inntil 1 536 mill. liter melk.

5.3 Pristilskudd kjøtt og egg

5.3.1 Grunntilskudd kjøtt

Tabell 5.2 Gjennomsnittlig sats for grunntilskudd til kjøtt.

Dyreslag	Sats 2008, kr/kg	Endring	Sats 2009, kr/kg
Sau og lam	3,81	0,0	3,81
Geit	5,15	0,0	5,15

Det skal ikke gis grunntilskudd for lam med slaktevekt lavere enn 13,1 kg, med unntak av lam av rasen gammelnorsk sau.

Fastsettingen av variasjonen i satsene skal primært gjøres én gang per år. Satsene for grunntilskudd fastsettes av Landbruks- og matdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

5.3.2 Distriktstilskudd kjøtt

Tabell 5.3 Distriktstilskudd for kjøtt

Sone	Dyreslag	Sats 2008, kr/kg	Endring	Sats 2009, kr/kg
1 ¹⁾	Storfe, sau og geit	0,00	0,00	0,00
2	Storfe, sau og geit	4,35	0,20	4,55
3	Storfe, sau og geit	6,85	0,20	7,05
4	Storfe og geit	10,80	0,20	11,00
4	Sau	12,80	0,20	13,00
4	Gris	5,40	0,00	5,40
5	Storfe og geit	11,40	0,20	11,60
5	Sau	13,30	0,20	13,50
5	Gris	5,40	0,00	5,40
Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal	Gris	0,84	0,10	0,94
Agder-fylkene	Gris	0,00	0,94	0,94
Agder-fylkene, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Trøndelag	Kylling og kalkun	0,30	0,10	0,40

1) omfatter landet utenom sone 2-5.

Det kan gis tilskudd for inntil 186 mill. kg kjøtt.

5.3.3 Distriktstilskudd egg

Tabell 5.4 Distriktstilskudd for egg

Område	Sats 2008, kr/kg	Endring	Sats 2009, kr/kg
Vestlandet (unntatt Rogaland), Trøndelag	0,45	0,0	0,45
Nord-Norge	1,05	0,0	1,05

Det kan gis tilskudd for inntil 44 mill. kg egg.

5.4 Tilskudd til norsk ull

Grunnlaget for tildeling av tilskudd til ull omfatter også ullmengden på ulne skinn og pelsskinn. Statens landbruksforvaltning har ansvaret for differensiering av satsene. Det gjennomsnittlige tilskuddsbeløpet til norsk ull videreføres med 31,00 kr per kg for 2009.

5.5 Tilskudd til grønt- og potetproduksjon

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til grønt- og potetproduksjon står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 6.

5.5.1 Definisjoner

- Frukt: Epler, pærer, plommer, kirsebær og moreller til konsum og konservermarkedet.
- Bær: Jordbær, bringebær, solbær, rips, stikkelsbær og hageblåbær til konsum og konservermarkedet.

- Veksthusgrønnsaker: Tomat, slangeagurk og salat til konsummarkedet (inkl. salat på friland).
- Poteter: Matpotet: rå, uskrellet potet i vasket eller uvasket tilstand som frembys til forbruker, og potet til konsum som er bearbeidet gjennom oppdeling, skrelling og/eller koking.
- Tilskuddsberettigede områder: Soner for distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker er lik soner for areal- og kulturlandskapstilskudd, jf. kapittel 6.7.3. Distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge gis for poteter dyrket i Nordland, Troms og Finnmark.
- Omsetningsledd: Fruktlager, grossister og konserverindustri godkjent av Statens landbruksforvaltning. Godkjente foretak i markedsordningen for poteter.

5.5.2 Grunnlag for tilskudd

Grunnlaget for distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker og distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge, er produkter som er levert i perioden 01.01. - 31.12. året før utbetalingsåret. Det er en forutsetning for utbetaling at kvantumet i årsoppgave samsvarer med eller er større enn kvantumet i søknaden.

Foretak som søker om distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker og som samlet leverer under følgende minstekvantum, er ikke tilskuddsberettiget:

Tabell 5.5 Minstekvantum distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker

Produkt	Minstekvantum
Frukt	2 000 kg
Bær	1 000 kg
Samlet for tomat og slangeagurk	2 000 kg
Salat	5 000 stk

5.5.3 Satser

Distriktstilskuddet for potetproduksjon i Nord-Norge er kr 1,05 per kg matpotet.

Distrikts- og kvalitetstilskuddet for frukt, bær og veksthusgrønnsaker differensieres mellom grupper av produkter og soner, og er satt lik null over maksimalt kvantum for den enkelte produktgruppe. Tilskuddet avgrenses i tillegg av et maksimalt beløp per foretak. Maksimalbeløpet er differensiert mellom soner, og gjelder alle produksjoner sett under ett. Ved ulike satser innenfor en produktgruppe med felles maksimalkvantumsavgrensning, prioriteres produkter med høyeste sats først ved tilskuddsberegningen.

Tabell 5.6 Satser for distrikts- og kvalitetstilskudd frukt, bær og veksthusgrønnsaker

Satser for distrikts- og kvalitetstilskudd for grøntproduksjon 2008 ¹									
Produksjon	Intervall		Arealsoner og sats i kroner per kg/stk.						
	Fra	Til	1	2	3	4	5	6	7
Epler	1	50 000 kg	1,24	1,66	1,66	1,66	3,65	0,00	0,00
Pærer			1,24	1,66	1,66	1,66	3,65	0,00	0,00
Plommer			1,24	1,66	1,66	1,66	3,65	0,00	0,00
Kirsebær			1,24	1,66	1,66	1,66	3,65	0,00	0,00
Moreller			1,96	2,38	2,38	2,38	4,38	0,00	0,00
Bær	1	38 000 kg	1,05	1,05	1,05	2,42	2,42	3,99	3,99
Tomat	1	94 000 kg	1,04	1,04	1,04	2,08	2,08	3,12	3,12
Slangeagurk	1	138 000 kg	0,61	0,61	0,61	1,23	1,23	1,84	1,84
Salat	1	200 000 stk.	0,38	0,38	0,38	0,76	0,76	1,13	1,13
Maksimalbeløp			98 200	119 200	119 200	194 900	218 900	292 400	292 400

1) For utbetaling i 2009.

5.6 Frakttilskudd

Tabell 5.7 Frakttilskudd, mill. kroner

Ordning	2008	2009
Frakttilskudd for slakt	54,5	55,9
Frakttilskudd for egg	7,0	7,0
Frakttilskudd korn/kraftfôr	149,8 ¹⁾	158,8 ¹⁾
SUM	211,3	221,7

¹⁾Omfatter mellomfrakt korn og stedfrakt kraftfôr

Tabell 5.8 Gjennomsnittlige tilskuddssatser i kr per kg for fraktordningene for kjøtt

Fraktsatser kjøtt	2008	2009
Innfrakt	0,236	0,240

Innfrakttilskudd kjøtt omfatter innfrakt av dyr som leieslaktes.

Tabell 5.9 Tilskuddssatser for innfrakt egg, øre per kg

Sone	Sats 2009, øre/kg	
	Landet	Tillegg i Nord-Norge
0	0	0
1	11	56
2	18	88
3	24	121
4	32	153
5	39	189
6	44	216

Tabell 5.10 Satser for frakt av korn fra produsent eller mottaksanlegg i overskuddsområdet til nærmeste transittanlegg, 2009.

Sone	Avstand i km	Sats, kr per tonn, 2009
0	0 - 20	0
1	21 - 50	19
2	51 - 150	42
3	Over 150	Fastsettes individuelt

Tabell 5.11 Satser for frakt av økologisk korn fra produsent til nærmeste mottaksanlegg som kan ta imot den aktuelle arten, 2009.

2009	0	1	2	3	4	5	6	7
Sone, km	0 - 20	21 - 40	41 - 60	61 - 80	81 - 100	101-120	121-140	over 140
Sats, kr per tonn	0	13	25	37	48	59	70	81

Tabell 5.12 Sats for frakt av korn fra Oslofjorden til underskuddsområdet

	Sats, kr per tonn 2008	Sats, kr per tonn 2009
Kristiansand	111	120
Stavanger/Fiskå	118	127
Vaksdal	128	138
Florø	136	147
Vestnes	142	153
Buvika/Trondheim	148	159
Steinkjer	153	165
Bergneset/Balsfjord	182	196

Tabell 5.13 Sats for fraktilskudd til importert fôrkorn

	Sats, kr per tonn 2008	Sats, kr per tonn 2009
Vaksdal	10	11
Florø	18	20
Vestnes	24	26
Buvika/Trondheim	30	32
Steinkjer	35	38
Bergneset/Balsfjord	64	69

Stedfraktilskudd: Bevilgningen til tilskudd til frakt av kraftfôr økes med 4 mill. kr. Statens landbruksforvaltning fastsetter nytt stedfraktregulativ fordelt etter kommune med virkning fra 01.01.09.

5.7 Prisnedskrivning av norsk korn

Tabell 5.14 Sats for prisnedskrivning av norsk korn 2008/2009

Vekst	Sats, øre per kg		
	Endret fra	Endring 01.07.08	Endret til
Korn	31,8	-6,0	25,8
Tillegg økologisk korn	34,2	20,0	54,2
Oljevekster, lupiner og åkerbønner	165,0	-6,0	159,0
Tillegg økologiske oljevekster, lupiner, bønner	-	91,0	91,0
Fôrerter	73,0	-6,0	67,0
Tillegg økologiske fôrerter	-	43,0	43,0

5.8 Tilskudd til matkorn

Satsen for matkorntilskuddet er 23,2 øre per kg.

5.9 Prisnedskrivningstilskudd potetsprit

Prisnedskrivningssatsene for 100 % potetsprit er redusert fra totalt 9,50 kroner per liter til 7,80 kroner per liter. Det er avsatt 20 mill. kroner til ordningen i 2009.

Tilskuddet utgjør en del av markedsordningen for poteter. Den omfatter også avrensordningen for poteter som skal sikre avsetning for avrenspoteter for bedrifter i markedsordningen for poteter. Partene er enige om at avrensavtalen mellom Statens landbruksforvaltning og HOFF utløper 30.06.09, og erstattes av en mindre omfattende avrensordning som hjemles i en ny forskrift for prisnedskrivningstilskudd for potetsprit.

6. DIREKTE TILSKUDD

6.1 Produksjonstilskudd

Produksjonstilskudd omfatter alle ordningene i kapittel 6, med unntak av tilskudd til regionale miljøprogram. Produksjonstilskuddsordningene er regulert i Forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket av 22. mars 2002.

Satsene som fastsettes i jordbruksoppgjøret er foreløpige, og Landbruks- og matdepartementet kan etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag justere satsene innenfor bevilgningen. Foretaket gis tilskudd etter den sone foretakets driftssenter er plassert i, med unntak for arealtilskudd. Bestemmelsene om stedfesting av foretakets driftssenter gjelder som gjengitt i kapittel 5.1. Arealtilskudd, inkludert arealtilskudd til økologisk landbruk, gis etter den sone arealene er lokalisert i.

6.1.1 Søknadsfrist og registreringsdato

Søknadsfristen er 20. august med registreringsdato 31. juli og 20. januar med registreringsdato 1. januar.

Ved oversittelse av søknadsfrist for produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid, blir det foretatt en reduksjon i tilskuddet med 1.000 kroner per foretak og virkedag etter fristens utløp dersom det ikke er gitt dispensasjon fra søknadsfristen. Søknader som leveres senere enn 1 måned etter søknadsfristen skal avvises dersom det ikke er gitt dispensasjon fra søknadsfristen. Dersom det ved en søknadsomgang inntreffer spesielle forhold som tilsier det, kan Statens landbruksforvaltning for alle søkere, eller nærmere spesifiserte grupper av søkere, bestemme at en eller flere virkedager ikke skal telle med ved beregning av reduksjon i tilskudd.

Søknadsfristene for de nasjonale tilskuddsordningene framgår av oversikten nedenfor.

20. august kan det søkes om:

- driftstilskudd til melkeproduksjon
- driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon
- tilskudd til husdyr
- tilskudd til dyr på utmarksbeite
- areal- og kulturlandskapstilskudd
- omleggingstilskudd til økologisk landbruk
- arealtilskudd til økologisk landbruk
- tilskudd til økologisk husdyrproduksjon

20. januar kan det søkes om:

- driftstilskudd til melkeproduksjon
- driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon

- tilskudd til husdyr
- tilskudd til bevaringsverdige storferaser
- tilskudd til økologisk husdyrproduksjon
- distrikts- og kvalitetstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker (jf. kapittel 5.5)
- distriktstilskudd til potetproduksjon i Nord-Norge (jf. kapittel 5.5)

6.1.2 Avgrensninger i produksjonstilskuddet

Bunnfradrag for alle foretak er på 3 000 kroner per år.

Ved beregning av produksjonstilskudd til enkeltpersonforetak, reduseres tilskuddet i 2009 med 20 000 kroner hvis foretakets innehaver er født 31.12.1938 eller tidligere. Reduksjonen kommer i tillegg til bunnfradraget.

Distrikts- og kvalitetstilskudd i grøntsektoren er unntatt fra bestemmelsene om bunnfradrag, reduksjon i tilskuddet som følge av innehavers alder og reduksjon ved manglende miljøplan.

Beregnet beløp mindre enn 300 kroner for summen av produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid, blir ikke utbetalt.

Foretak som ikke har miljøplan får reduksjon i produksjonstilskuddet som vist i tabell 6.1.

Tabell 6.1 Reduksjon i produksjonstilskudd ved manglende eller mangelfull miljøplan

Areal, daa	Reduksjon, kr
< 250	8 000
251-500	12 000
> 500	18 000

Avgrensning i produksjonstilskuddet på grunn av manglende eller mangelfull miljøplan foretas med bakgrunn i arealgrunnlaget i søknaden. Dersom husdyrproduksjonen har et omfang som krever spredeareal utover arealgrunnlaget i søknaden om produksjonstilskudd, skal avgrensningen av tilskuddet beregnes med utgangspunkt i det areal som er nødvendig som spredeareal.

6.1.3 Deltakere i prosjektet "Friskere geiter"

Kompensasjonen til deltakerne i tiltaket "Friskere geiter" for bortfall av produksjonstilskudd pga. at deltakerne ikke har tilskuddsberettigede dyr på søknadstidspunktet, er samordnet med kompensasjonen for gjennomføring av smittesanering i besetningen. Førstnevnte del av samlet kompensasjon kan gis i en avgrenset periode til oppbygging av produksjonsomfanget, maksimalt for tre år. Foretak som må foreta flere smittesaneringer har rett på kompensasjon for bortfall av tilskudd inntil tre år for hver sanering. Denne utbetalingen er ikke avgrenset til å gjelde tilskudd for husdyr, men også andre aktuelle produksjonstilskudd. Deltakere i tiltaket "Friskere geiter" med kombinert geit- og sauehold kan også motta kompensasjon for sau, dersom det kan dokumenteres at sauene er slaktet pga. smittehensyn.

6.2 Driftstilskudd til melkeproduksjon

Vilkårene for å kunne motta driftstilskudd til melkeproduksjon står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 andre ledd nummer 3.

Søknadsfristen er 20. august med registreringsdato 31. juli og 20. januar med registreringsdato 1. januar.

For driftstilskudd til melkeproduksjon og driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon kan det samlet gis tilskudd til inntil 27 100 foretak.

Start av kvoteåret for kumelk er 1. mars. Foretak som selger sin kvote, er berettiget driftstilskudd melk på linje med andre foretak med melkeproduksjon med grunnlag i søknadsomgangen per 20. januar i det året kvotesalget gjennomføres.

Tilskuddet beregnes på grunnlag av dyretall på registreringsdatoene 31. juli. og 1. januar med 50 pst. av sats for hver søknadsomgang. Foreløpige satser framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 6.2 Foreløpige satser kroner per foretak per år 2009¹⁾

	5 kyr eller mer per foretak, kr/foretak/år	4 kyr per foretak, kr/foretak/år	3 kyr per foretak, kr/foretak/år	2 kyr per foretak, kr/foretak/år	1 ku per foretak, kr/foretak/år
Kumelk, Sør-Norge	65 800	52 640	39 480	26 320	13 160
Kumelk, Oslofjorden ²⁾	70 700	56 560	42 420	28 280	14 140
Kumelk, Nord-Norge	71 600	57 280	42 960	28 620	14 320
	Ved 27 geiter eller flere per foretak, kr/foretak/år		Redusert utbetaling per geit når det er færre enn 27 geiter per foretak, kr/geit/år		
Geitmelk	71 600		2 652		

1) For samdrifter godkjent av Statens landbruksforvaltning etter 01.07.04 gjelder de samme utmålingsbestemmelser som er angitt i tabellen for andre foretak.

2) Gjelder fylkene Østfold, Vestfold, Oslo, Akershus og kommunene Røyken, Hurum, Lier og Drammen i Buskerud.

Definisjonene av dyreslag under kapittel 6.4.2. gjelder tilsvarende.

For godkjente samdrifter i melkeproduksjon som søkte Statens landbruksforvaltning om godkjenning før 01.07.2004 og som startet opp innen 31.12.2005, gjelder følgende bestemmelser: Det gis ett driftstilskudd per samdrift. Satsen for samdrifter i kumelkproduksjon i Sør-Norge er 94 800 kroner når samdrifta har 2 medlemmer og 113 700 kroner når samdrifta har 3 eller flere medlemmer. For samdrifter i kumelkproduksjon i fylkene Østfold, Vestfold, Oslo, Akershus og ovennevnte kommuner i Buskerud, samt samdrifter i kumelkproduksjon i Nord-Norge og geitmelkproduksjon, er satsen 104 800 kroner for samdrifter med 2 medlemmer og 128 700 kroner for samdrifter med 3 eller flere medlemmer.

6.3 Driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 andre ledd nummer 5.

Søknadsfristen er 20. august med registreringsdato 31. juli og 20. januar med registreringsdato 1. januar.

For driftstilskudd til melkeproduksjon og driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon kan det samlet gis tilskudd til inntil 27 100 foretak.

Tilskuddet beregnes på grunnlag av dyretall på registreringsdatoene 31. juli. og 1. januar med 50 % av sats for hver søknadsomgang.

Satsen er 1 640 kroner per ammeku, regnet fra første ammeku, for foretak med 6 til 49 ammekyr, og 82 000 kroner per foretak for foretak med 50 eller flere ammekyr.

Definisjonene av dyreslag nedenfor under kapittel 6.4.2. gjelder tilsvarende.

6.4 Tilskudd til husdyr

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til husdyr står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 første ledd.

For hester, sauer, utegangersau og ammegeiter er søknadsfristen 20. januar med registreringsdato 1. januar. For lamme- og kjeslakt, slakta gris og livgriser med levende vekt på minst 50 kg, er søknadsfristen 20. januar og beregningsgrunnlaget antall dyr solgt foregående kalenderår. For øvrige dyreslag er søknadsfristen 20. august med registreringsdato 31. juli og 20. januar med registreringsdato 1. januar.

Dersom foretaket slaktet sine husdyr som følge av veterinære restriksjoner med hjemmel i matloven (husdyrloven før 01.01.04), før forskrift 21. juli 2004 om erstatning etter offentlige pålegg og restriksjoner i plante- og husdyrproduksjon trådte i kraft, utmåles tilskuddet på grunnlag av dyretallet ved siste registreringsdato før nedslakting. Tilskuddet kan utmåles på denne måten i en eventuell pålagt oppholdsperiode, samt i en nødvendig oppbygningsperiode der foretaket igjen starter med hold av samme husdyrslag og der besetningen bygges opp mot et omfang som står i et rimelig forhold til antall husdyr som foretaket disponerte før nedslaktingen.

Dersom foretaket har opphold mellom to innsett på registreringsdatoen og det foreligger kontrakt på kjøp av nye høner, kan det gis tilskudd for antall høner oppgitt ved forrige registreringsdato. Oppholdsperioden begrenses oppad til 12 uker, og regnes fra slakting til høner i nytt kull er 20 uker. For søkere hvor siste innsett er uttatt til førtidsslakting, begrenses oppholdsperioden oppad til ordinær slakteuke for innsettet, med tillegg for pålagt opphold som spesifisert i forskriften for frivillig førtidsslakting av høns, pluss 2 uker.

Hester som etter skriftlig avtale holdes i pensjon og (oppstalling) i vinterhalvåret mot godtgjørelse regnes også som disponert av foretaket når foretaket har ansvaret for stellet av hestene.

For satellitt-besetninger i purkeringer gis tilskudd til husdyr for det antall dyr som disponeres av satellitten på registreringsdato.

6.4.1 Satser

Tilskuddet blir avgrenset til et maksimalt beløp per søker. For tilskudd som utbetales i 2009, dvs. søknadsomgangene 20. august 2008 og 20. januar 2009, er maksimalbeløpet 240 000 kroner per foretak. For godkjente samdrifter i melkeproduksjon som søkte Statens landbruksforvaltning om godkjenning før 01.07.04 og som startet opp innen 31.12.2005, er maksimalbeløpet 250 000 kroner per foretak. Tilskuddet til lammeslakt inngår ved beregning av maksimalbeløpet.

Tabell 6.3 Foreløpige satser, kr per dyr per år, 2009

Dyreslag	Intervall	Sats i kr/dyr/år ¹⁾	Maksimalt antall dyr støtteberettiget	
Melkeku, ²⁾	1-16	3 340	340 100	
	17-25	1 584		
	26-50	396		
Ammeku ²⁾	1-16	3 340		
	17-25	3 340		
	26-50	1 000		
Storfe ²⁾	1-250	787	648 100	
Melkegeit og melkesau ²⁾³⁾	1-125	1 120	61 100	
	126-250	412		
Sau/ammegeit over 1 år per 1. jan.	1-50	900	1 053 300	
	51-75	704		
	76-100	704		
	101-200	270		
	201-300	133		
Utegangersau (alle)	1-300	180		
Lammeslakt	kvalitet O og bedre	175		
	kvalitet O- tillegg for økologiske lam,	63		
	kvalitet O- og bedre	30		
Kjeslakt	over 5,0 kg	80		
Avlsgris ²⁾			64 800	
	- Sør-Norge	1-35		915
- Nord-Norge	1-35	1 202		
Slakta gris og gris solgt som livdyr med levende vekt på minst 50 kg	1-1 400	28	1 190 000	
Verpehøner og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess ²⁾			Verpehøner: 3 623 900	
	- Sør-Norge	1-1 000		12
	- Nord-Norge	1-1 000		26
	- landet	1 001-5 000		12
Unghester under 3 år	Alle dyr	1 000		

1) Satsen er null kroner per dyr utenfor de beskrevne intervaller.

2) For melkeku, ammeku, storfe, melkegeit, melkesau, avlsgris, verpehøner og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess utbetales tilskuddet med grunnlag i 50 % av sats for dyr på registreringsdato 31. juli og 50 % av sats for dyr på registreringsdato 1. januar.

3) Forutsetning for tilskudd til melkesau er at det kan dokumenteres at melka nyttes som råstoff ved lokal foredling.

6.4.2 Dyreslag

Definisjon av dyreslag under punkt 6.4.1:

- *Melkeku*: Ku som har kalvet minst en gang og som er satt inn i produksjon av melk innenfor gjeldende ordninger om produksjonsregulering av melkeproduksjon.
- *Ammeku*: Ku som har kalvet minst en gang og som ikke er ”melkeku”.

For foretak

- der eier/medeier av foretaket også er deltaker i samdrift i melkeproduksjon eller
- som driver storfekjøttproduksjon på eiendom eid helt eller delvis av deltaker i samdrift i melkeproduksjon eller

- som driver storfekjøttproduksjon på eiendom hvor annet foretak driver melkeproduksjon

gis det tilskudd som ”ammeku” for kyr av minst 50 pst. av kjøttferaser spesifisert av SLF. Slike dyr regnes sammen med avkom av slike dyr som et eget dyreslag i forhold til unntaksbestemmelsene i produksjonstilskuddsforskriften og avløserforskriften for foretak eid av deltaker i samdrift i melkeproduksjon. For de nevnte typer foretak gis det ikke tilskudd for andre kyr.

For foretak som driver melkeproduksjon, gis det tilskudd som ”ammeku” for kyr av minst 50 pst. av kjøttferasene spesifisert av SLF. Andre kyr som ikke er melkekyr, gis det tilskudd for som ”storfe”.

- *Storfe*: Øvrig storfe som ikke er melkeku eller ammeku.

For foretak

- der eier/medeier av foretaket også er deltaker i samdrift i melkeproduksjon eller
- som driver storfekjøttproduksjon på eiendom eid helt eller delvis av deltaker i samdrift i melkeproduksjon eller
- som driver storfekjøttproduksjon på eiendom hvor annet foretak driver melkeproduksjon

gis det tilskudd som ”storfe” for avkom av ammekyr av minst 50 pst. av kjøttferasene referert i definisjonen av ”ammeku”.

- *Melkegeit*: Geit som har kjeet minst en gang og som er satt inn i produksjon av melk innenfor gjeldende ordninger om produksjonsregulering av melkeproduksjon.
- *Melkesau*: Sau over 1 år per 1. januar og som er satt inn i produksjon av melk som nyttes som råstoff til lokal foredling.
- *Ammegeit*: Geit som har kjeet minst en gang og som ikke er melkegeit.
- *Avlsgriser*: Purker som har født minst ett kull, og råner som er satt inn i avlen.
- *Slaktegriser*: Griser solgt til slakt samt som livdyr med levende vekt på minst 50 kg.
- *Verpehøner*: Høner som er minst 20 uker gamle, unntatt livkyllinger for salg.
- *Utegangersau*: Sauer som går ute hele året og stort sett greier seg selv.
- *Sau*: Over 1 år per 1. januar, og som ikke er utegangersau.
- *Hjort*: Hjort i oppdrett som går i inngjerdet hegn på innmark/utmark.
- *Lammeslakt*: Klassifiserte slakt.¹⁾
- *Kjeslakt*: Klassifiserte slakt over 5,0 kg slaktevekt.¹⁾

1) Klassifisering skal skje ved offentlig godkjent slakteri og av godkjent klassifisør.

Slakterier som slakter inntil 1200 sau/lam per år defineres som mindre slakterier. Produsenter som leverer lam til slike godkjente slakterier kan motta tilskudd til husdyr for lammeslakt, også om slakta ikke er klassifisert av godkjent klassifisør. Tilskuddet gis i slike tilfeller etter en sats tilsvarende gjennomsnittlig klassifisering ved den aktuelle søknadsomgangen.

6.4.3 Tilskuddsberettigede områder

Nord-Norge: Nordland, Troms og Finnmark. *Sør-Norge*: Resten av landet.

6.5 Tilskudd til dyr på beite

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til dyr på beite står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7.

Søknadsfristen er 20. august med registreringsdato 31. juli.

Tabell 6.4 Foreløpige satser for beregning av tilskudd 2009

Utmarksbeitetilskudd:		Sone	Satser kr/dyr
Dyreslag			
Kyr, storfe, og hest ¹⁾	Alle dyr	Alle	250
Sau, lam, geit og kje ¹⁾	Alle dyr	Alle	85
Beitetilskudd:		Sone	Satser kr/dyr
Dyreslag			
Kyr, storfe, hjort og hest ²⁾	Alle dyr	1-4	250
Kyr, storfe, hjort og hest ³⁾	Alle dyr	5-7	250
Sau, lam, geit og kje ²⁾	Alle dyr	1-4	35
Sau, lam, geit og kje ³⁾	Alle dyr	5-7	35

1) Minimum 8 uker på utmarksbeite

2) Minimum 16 uker beiting

3) Minimum 12 uker beiting

Det vil kunne være mulig å oppnå både utmarksbeitetilskuddet og beitetilskuddet for samme dyr innenfor ett år.

Antall uker beiting er det antall uker hvor hoveddelen av det daglige grovfôrinntaket til dyret skjer ved beiting av utmark eller innmark med tilfredsstillende beitemuligheter. Bare en mindre andel av daglig grovfôrinntak kan være grovfôr som er tilført utenfra eller slått på stedet.

Definisjonene av dyreslag under kapittel 6.4.2 gjelder tilsvarende. Tilskudd ved veterinære restriksjoner, se kapittel 6.4 tilskudd til husdyr.

Sports-/hobbyhester som etter skriftlig avtale beiter på innmark som disponeres av et foretak, anses som disponert av foretaket.

6.6 Tilskudd til bevaringsverdige storferaser

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til bevaringsverdige storferaser står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 andre ledd nummer 2.

Som bevaringsverdige storferaser regnes sidet trønderfe og nordlandsfe, østlandsk rødkolle, dølafe, vestlandsk raudkoll, vestlandsk fjordfe og telemarkfe. Kyr er både melkekyr og ammekyr som har kalvet minst én gang. Okser må være 12 måneder eller eldre ved søknad om tilskudd. For å være berettiget tilskuddet må dyrene være minst 7/8 raserene.

Søknadsfristen er 20. januar med registreringsdato 1. januar.

Tilskuddet beregnes etter en foreløpig sats på 1 300 kroner per dyr. Det gis kun tilskudd for 2 gårdsokser av samme rase per foretak.

6.7 Areal- og kulturlandskapstilskudd

Vilkårene for å kunne motta areal- og kulturlandskapstilskudd står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 5 første ledd.

Søknadsfristen er 20. august med registreringsdato 31. juli.

Foretak som slaktet sine husdyr som følge av veterinære restriksjoner med hjemmel i matloven (husdyrloven før 01.01.04), før forskrift 21. juli 2004 om erstatning etter offentlige pålegg og restriksjoner i plante- og husdyrproduksjon trådte i kraft, kan gis areal- og kulturlandskapstilskudd. Tilskuddet gis på grunnlag av det beregnede grovfôrarealbehovet som oppstår som følge av dyretallet ved siste registreringstidspunkt før nedslaktingen. Dette gjelder uavhengig av om det kan dokumenteres salg av grovfôr på arealet. Avgrensning av tilskuddsberettiget areal skjer etter de regler som gjelder for den aktuelle søknadsomgangen. Tilskuddet kan gis i en eventuell pålagt oppholdsperiode, samt i en nødvendig oppbygningsperiode der foretaket igjen starter med hold av samme husdyrslag, og der besetningen bygges opp mot et omfang som står i et rimelig forhold til antall husdyr som foretaket disponerte før nedslaktingen.

Tilskuddsberettigede foretak som ikke har mottatt slikt tilskudd ved søknadsomgangene med registreringsdato 31.07.2002, 31.07.2003 og 31.07.2004 kan likevel få tilskudd.

6.7.1 Satser

Maksimalt tilskuddsberettiget areal er 9,7 mill. daa (inkl. innmarksbeite)

Tabell 6.5 Foreløpige satser, kr per daa 2009

Vekst	Intervall Dekar	Sone						
		1	2	3	4	5	6	7
Kulturland- skapstilskudd	Alt areal	189						
Satser arealtilskudd:								
Grovfôr	0-200	75	0	99	208	236	266	
Grovfôr	Over 200	50	0	50	50	50	50	
Korn	0-800	107	159	247				
Korn	Over 800	96	146	232				
Potet	Alt areal	50					900	
Grønnsaker	0-60	400					1 500	
Frukt og bær	0-40	550			800	1 150		

6.7.2 Vekstgrupper

Tabell 6.6 Følgende vekstgrupper gjelder:

Vekstgruppe	Vekst
Grovfôr	Fulldyrka eng, overflatedyrka engareal til slått og beite, innmarksbeite, nepe, kålrot til fôr, fôrbete, raigras, fôrraps, fôrmargkål, grønnfôrnepe og øvrige grønnfôr- og silovekster
Korn	Hvete, rug, rughvete, bygg, havre, oljevekster, erter og bønner til konservering, engfrø og annet frø til modning, korn til krossing
Poteter	Poteter
Grønnsaker	Matkålrot og grønnsaker på friland (inkl. urter og karve)
Frukt og bær	Epler, pærer, plommer, moreller, kirsebær, jordbær, andre bær, planteskoler og blomsterdyrking på friland

6.7.3 Tilskuddssoner

Tilskuddet gis etter den sone arealene er lokalisert i.

Tabell 6.7 Landet er delt inn i følgende soner

Sone	Område	Kommuner
1	Østfold Akershus/Oslo Hedmark Buskerud Vestfold	Alle kommuner unntatt Rømskog Vestby, Ski, Ås, Frogn, Nesodden, Oppegård, Bærum, Asker Hamar, Ringsaker, Løten, Stange Drammen, Hole, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Lier, Røyken, Hurum
2	Rogaland	Sandnes, Stavanger, Hå, Klepp, Time, Sola, Randaberg
3	Østfold Akershus Hedmark Oppland Buskerud Telemark Rogaland	Rømskog Resten av Akershus Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Elverum Lillehammer, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Jevnaker, Lunner, Gran, Søndre Land Kongsberg, Ringerike, Modum Porsgrunn, Skien, Siljan, Bamble, Sauherad, Bø, Nome Strand, Bjerkreim, Gjesdal
4	Sør-Trøndelag Nord-Trøndelag	Trondheim, Ørland, Rissa, Bjugn, Meldal, Orkdal, Melhus, Skaun, Klæbu, Malvik Steinkjer, Stjørdal, Frosta, Levanger, Verdal, Inderøy, Snåsa
5	Hedmark Oppland Buskerud Telemark Aust-Agder Vest-Agder Rogaland Hordaland Sogn og Fjordane Møre og Romsdal Sør-Trøndelag Nord-Trøndelag	Resten av Hedmark Resten av Oppland Resten av Buskerud Resten av Telemark Hele fylket utenom kommunene Sandnes, Stavanger, Hå, Klepp, Time, Sola, Randaberg, Strand, Bjerkreim og Gjesdal Resten av Sør-Trøndelag Resten av Nord-Trøndelag
6	Nordland Troms	Hele fylket unntatt kommunene Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæningen
7	Troms Finnmark	Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæningen

6.7.4 Definisjoner av jordbruksareal

De tre hovedkategoriene av jordbruksareal bygger på definisjonene i Handbok fra Skog og landskap 01/2007 (Markslagsinstruksen)

- **Fulldyrket jord** er jordbruksareal som er dyrket til vanlig pløyedybde og som kan brukes til åkervekster eller til eng. Arealet skal kunne fornyes ved pløying¹.
- **Overflatedyrket jord** er jordbruksareal som for det meste er ryddet og jevnet i overflaten, slik at maskinell høsting er mulig.
- **Innmarksbeite** er jordbruksareal som kan benyttes som beite, men som ikke kan høstes maskinelt. Minst 50 prosent av arealet skal være dekket av grasarter / beitetålende urter².

¹ Kriteriet er at arealet skal kunne pløyes til vanlig pløyedybde, dvs. 20 cm. Selv om en i dag kan tenke seg fornying av eng ved bruk av andre metoder som f.eks. grunn jordarbeiding, skal kravet forstås slik at arealet må kunne fornyes ved pløying. Dette krever et tilnærmet steinfritt ploglag på 20 cm.

² Nærmere presisering av grasarter / beitetålende urter er gitt i markslagsinstruksen.

Areal skal beregnes i horisontalplanet. Målingene og arealklassifikasjonen følger for øvrig prinsippene som ligger til grunn for nasjonale standarder for kartdata.

Ved arealberegning av innmarksbeite skal etter gjeldende retningslinjer innslag av ikke-jordbruksareal som fjell, sumper, dammer og skog som per enhet er større enn 1,0 dekar, trekkes fra.

I tilskuddssammenheng stilles følgende tilleggskrav til innmarksbeite: Arealen skal være avgrenset med permanent gjerde mot utmark, med mindre området har naturlige avgrensninger som elver, fjell og lignende. Det kan ikke gis arealbaserte tilskudd for innmarksbeitearealer som ikke beites tilstrekkelig til at arealtilstanden over tid opprettholdes. Alt nytt areal skal godkjennes av kommunen i hvert enkelt tilfelle. Fylkesmannen kan fastsette ytterligere krav der dette er formålstjenlig. Fylkesmannen kan dispensere fra kravet om at innmarksbeiteareal skal være avgrenset med permanent gjerde mot utmark, i de tilfellene kravet til gjerde gjør det vanskelig å utnytte arealet til beiting.

6.7.5 Arealgrunnlag

- Tilskuddet, inkl. satsen for ”Kulturlandskapstilskudd”, gis til areal som faller inn under vekstgruppene definert i kapittel 6.7.2. og til areal som nyttes til grønn gjødsling i vekstskifte med økologisk korn, poteter, grønnsaker, frukt og bær. Restarealer i tilknytning til fulldyrka og overflatedyrka jord, inkl. areal til fangdammer, kantsoner mot vassdrag o.l. som ikke faller inn under de definerte vekstgruppene, gis ikke Areal- og kulturlandskapstilskudd, men kan gis tilskudd over de regionale miljøprogrammene.
- Alt areal skal som hovedregel høstes eller avbeites minst én gang i løpet av vekstsesongen. Det kan gis tilskudd for nyplanta frukt- og bærfelt.
- Det gis ikke areal- og kulturlandskapstilskudd for areal som er grunnlag for utbetaling av erstatning etter Forskrift 21. juli 2004 nr. 1131 om erstatning etter offentlige pålegg og restriksjoner i plante- og husdyrproduksjon.
- Vekster på areal som i sum er mindre enn ett dekar er ikke berettiget areal- og kulturlandskapstilskudd.
- Utleie av areal som beite til sports-/hobbyhester i pensjon om sommeren kan tas med i arealgrunnlaget til utleieren. Avtale om beiting skal foreligge skriftlig.

Produksjon av grovfôr for salg:

- Dersom grovfôr blir produsert for salg, er det et krav at grovfôret er gjort lagringsdyktig og blir tatt ut fra selgers lager, dvs. at det selges som høy eller ensilert gras, leveres fra rôtvekstlager, eller blir brikettert.
- Salg er avhendelse av en spesifisert mengde høy eller surfôr til regningssvarende pris. Alt annet salg av grovfôr skal regnes som bortleie av vedkommende jordbruksareal.

Avgrensning av tilskuddsberettiget grovfôrareal:

Tilskuddsberettiget areal avgrenses på følgende måte:

1. Innmarksbeitearealet avgrenses først ved at det maksimalt kan godkjennes det antall dekar per beitedyr som går fram av tabellen nedenfor.

Tabell 6.8 Avgrensing av tilskuddsberettiget innmarksbeiteareal

Dyregruppe	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Hester, alle dyr inkludert hester i pensjon i beitesesongen	5,5	6	7,5
Melkeku og ammeku	7	7,5	9
Storfe, lama, alpakka og esel.	3	4	5
Sauer 1 år og eldre per 01.06 evt. ved beiteslipp	2,2	2,8	3,3
Sauer 1 år og eldre per. 01.06 evt. ved beiteslipp og som går mindre enn 8 uker på utmarksbeite	3,7	4,2	5,0
Uteangersau, alle	1,7	2,1	2,5
Melkegeiter, ammegeiter og hjort	2	2,5	3

2. Deretter foretas det en normering av innmarksbeitearealet med faktor 0,6, dvs. at 1 daa innmarksbeite = 0,6 daa fulldyrket/overflatedyrket areal. Innmarksbeiteareal ut over dette tas ikke med videre i beregninga.
3. Til slutt avgrenses grovfôrarealet
 - a) Maksimalt antall daa grovfôrareal som kan godkjennes per grovfôrdyr framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 6.9 Avgrensing av tilskuddsberettiget grovfôrareal

Dyregruppe	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Hester, alle dyr unntatt hester i pensjon i beitesesongen	12	13	15
Melke- og ammeku	14	15	18
Storfe, hjort, lama, alpakka og esel. Hester i pensjon i beitesesongen	5	5,5	6,5
Melkegeiter og ammegeiter	1,75	2	2,25
Sau 1 år og eldre per 01.06 evt. ved beiteslipp	1,9	2,2	2,5
Uteangersau, alle	1	1,25	1,5
Avlspurker, struts og kaniner	0,75	1	1,25
Økologisk slaktegris	0,2	0,25	0,3
Sauer 1 år og eldre per 01.06 evt. ved beiteslipp og som går mindre enn 8 uker på utmarksbeite	2,8	3,1	3,6
Sauer 1 år og eldre per. 01.06 evt. ved beiteslipp og som beiter på innmark hele sommeren som følge av rovviltsituasjonen. Vurdert av fylkesmannen.	3,3	3,6	4,1

Arealer der det produseres grovfôr til oppdrett av dyreslag som ikke er nevnt i tabell 6.9, kan tas med i arealgrunnet for areal- og kulturlandskapstilskuddet i særlige tilfeller. Normert arealbehov fastsettes av kommunen.

- b) I tillegg til tilskuddsberettiget grovfôrareal fremkommet under kapittel 3 a over, kan det gis tilskudd for areal til produksjon av grovfôr for salg. Nedre grenser for avling som kan godkjennes ved beregning av tilskuddsberettiget areal ved produksjon for salg, framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 6.10 Minimumsavling for beregning av areal ved grovfôrsalg, kg per daa

	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Høy	400	375	325
Surfôr	1000	950	800

Etter eventuelle avgrensninger med grunnlag i punktene 1-3 ovenfor framkommer tilskuddsberettiget grovfôrareal for foretaket. Grovfôrareal utover dette er ikke tilskuddsberettiget.

6.8 Pilotprosjekt miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel

Ved jordbruksoppkjøret 2007 ble det besluttet å starte et pilotprosjekt for miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel. I pilotprosjektets første år er ordningen avgrenset til følgende områder i Rogaland, Hedmark og Buskerud.

Rogaland: Deler av Hå og Time kommune (areal som drenerer til Tværåna, Håelva og Saltåna), deler av Sandnes og Sola kommune (areal som drenerer til Skas-Heigrekanalen og Storåna) og hele Stavanger kommune.

Hedmark: Hedmarken (kommunene Ringsaker, Hamar, Løten og Stange)

Buskerud: Hallingdal (kommunene Flå, Nes, Gol, Hemsedal, Ål og Hol)

Det avsettes 5 mill. kroner til pilotprosjektet for søknadsomgangen august 2008 med utbetaling i 2009.

Pilotprosjektet økes med 3 mill. kroner til 8 mill. kroner for 2010. Ordningen utvides i Rogaland. I tillegg startes det opp pilotprosjekt i Sogn og Fjordane.

6.9 Regionale miljøprogram

Midlene skal brukes til rettighetsbaserte ordninger utformet i henhold til nasjonalt miljøprogram og de regionale miljøprogrammene for fylkene.

Total ramme for regionale miljøprogramtilskudd som kommer til utbetaling i 2009 er 390 mill. kroner.

Tabell 6.11 Fylkesvis fordeling av midler i mill. kroner til regionale miljøprogram med utbetaling i 2009.

Fylke	2009
Østfold	33,1
Oslo/Akershus	43,8
Hedmark	40,9
Oppland	52,0
Buskerud	21,4
Vestfold	16,5
Telemark	11,3
Aust-Agder	3,6
Vest-Agder	5,8
Rogaland	23,4
Hordaland	19,0
Sogn og Fjordane	23,4
Møre og Romsdal	17,2
Sør-Trøndelag	23,4
Nord-Trøndelag	25,8
Nordland	17,3
Troms	9,1
Finnmark	3,0
Sum	390,0

6.10 Tilskudd til økologisk landbruk

Tilskudd gis til foretak som disponerer areal eller husdyr når produksjonen skjer etter bestemmelsene i forskrift av 4. oktober 2005 nr. 1103 om økologisk produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter og næringsmidler. Arealer og husdyr må inspiseres og godkjennes av Debio før tilskudd kan utbetales. Som hovedregel er arealgrunnlaget det samme for tilskudd til økologisk landbruk som for areal- og kulturlandskapstilskudd. Unntakene er beskrevet nedenfor.

Fristen for å søke om omleggings- og arealtilskudd til økologisk landbruk er 20. august. Ved én søknadsomgang kan det ikke gis både omleggings- og arealtilskudd for samme areal, med unntak av grønngjødslingsarealer i andre karensår der det både kan gis arealtilskudd og omleggingstilskudd. For tilskudd til økologisk husdyrproduksjon er det de samme søknadsfrister og registreringsdatoer som for tilskudd til husdyr per dyreslag.

Definisjoner

- Økologisk landbruksproduksjon: Økologisk landbruksproduksjon er landbruksproduksjon som tilfredsstiller produksjonskravene i forskrift av 4. oktober 2005 nr. 1103 om produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter og næringsmidler.
- Karens: Karenstid er tiden fra påbegynt omlegging av en produksjon til produksjonen kan godkjennes som økologisk drevet. Arealet defineres i karenstiden som karensareal.

Omleggingstilskudd til økologisk landbruk

Tilskuddet gis som et årlig tilskudd for arealer som er under omlegging til økologisk landbruk. Tilskuddet gis per dekar med en sats uavhengig av vekst, men dette med unntak for innmarksbeite.

Bestemmelsene om avgrensning av tilskuddsberettiget areal for AK-tilskudd anvendes ikke ved beregning av omleggingstilskudd.

Ved søknadsomgangen 20. august 2008 gis det etter søknad omleggingstilskudd for arealer i påbegynt karens per 31.07.2007.

Det er et krav at arealer det er utbetalt omleggingstilskudd for må drives økologisk minst 3 år etter omlegging.

Arealtilskudd til økologisk landbruk

Etter søknad gis det arealtilskudd til økologisk landbruk for arealer som er godkjent som omlagt til økologisk landbruk senest 31.7.2008. Tilskuddet gis etter den sone arealene er lokalisert i.

I tillegg til vekster som er berettiget areal- og kulturlandskapstilskudd, er arealer til grønngjødsling og arealer som brakkes berettiget arealtilskudd til økologisk landbruk. Grønngjødslingsarealer er også berettiget kulturlandskapstilskudd. For at arealet kan godkjennes som grønngjødsling, må alt plantemateriale brukes til grønngjødsling, ikke brukes til fôr eller beites. Inntil 50 pst. av foretakets økologisk drevne arealer i vekstgruppene korn, potet, grønnsaker, frukt og bær kan nyttes til grønngjødsling og samtidig være berettiget arealtilskudd. Foretak som finner det hensiktsmessig å bruke mer enn 50 pst. av økologisk drevet areal i vekstgruppen korn, potet, grønnsaker, frukt og bær til grønngjødsling kan søke Fylkesmannen om dispensasjon fra denne bestemmelsen, men det kan ikke gis arealtilskudd for grønngjødsling oftere enn hvert 3. år for samme areal. Det gis også arealtilskudd til grønngjødslingsarealer i andre karensår for inntil 50 pst. av foretakets drevne arealer i vekstgruppene korn, potet, grønnsaker, frukt eller bær. Bestemmelsene om at Fylkesmannen kan gi dispensasjon fra begrensningen på inntil 50 pst., men at det ikke kan gis arealtilskudd for grønngjødsling oftere enn hvert 3. år for samme areal, gjelder også for arealtilskudd for grønngjødsling i andre karensår.

Tilskudd til økologisk husdyrproduksjon

Det kan gis tilskudd til foretak som driver økologisk husdyrproduksjon eller har startet omlegging til slik produksjon. Definisjon av dyreslag er de samme som i tilskudd til husdyr.

Tabell 6.12 Foreløpige satser for beregning av tilskudd til økologisk landbruk 2009

Vekst Dyreslag	Omleggings- tilskudd, kr per daa per år	Areal- tilskudd, kr per daa per år	Tilskudd til økologisk husdyrproduksjon, kr per dyr per år ¹	
			AK-sone 1-4	AK-sone 5-7
Grønnsaker, frukt og bær	250	1000		
Poteter	250	500		
Korn til modning og krossing	250	300		
Grønngjødsling	250	500 ²		
Innmarksbeite ³	0	75		
Annet areal som blir dyrket økologisk	250	75		
Melkeku			1550	1802
Ammeku			995	1370
Andre storfe			300	435
Sau over 1 år per 1. januar, inkl. utegangersauer			220	280
Melkegeit, ammegeit			70	90
Avlsgris			300	300
Slaktegris			200	200

¹ Tilskuddet gis fra og med første søknadsomgang etter at omlegging starter

² Arealtilskudd for inntil 50 % av areal til korn, potet, grønnsaker, frukt og bær. I tillegg gis det 189 kr/daa i kulturlandskapstilskudd til økologiske grønngjødslingsarealer og arealer med grønngjødsling i andre karensår, slik at samlet tilskudd til grønngjødslingsarealer er 689 kr/daa.

³ Arealet normeres med faktor 0,6

7. UTVIKLINGSTILTAK

7.1 Tilskudd til dyreavl m.m.

Tabell 7.1 Tilskudd til dyreavl m.m., mill. kroner

Ordning	2008	2009
Tilskudd til semin	30,0	30,0
Tilskudd til veterinærreiser	38,3	43,3
Tilskudd til avlsorganisasjoner	12,8	12,8
SUM	81,1	86,1

Satser for tilskudd til veterinære reiser

Tilskuddet består av:

- Skyssgodtgjørelse etter statens regulativ for reiser innenlands for avstander over 40 løpende km med egen bil eller leid skyss (båt, taxi)
- Reisetillegg fastsatt av avtalepartene. Satsene er som følger:
 - bil/motorsyssel/tog: 4,00 kr/km
 - reisetid/ventetid (beregnet etter nærmere regler): 270 kr/t
 - ombordstigningstillegg: 75 kr

7.2 Tilskudd til frøavl m.m.

Bevilgningen til tilskudd til planteavl m.m. er 7,52 mill. kroner for 2009.

7.3 Tilskudd rådgivning

Tabell 7.2 Tilskudd til rådgivning, mill. kroner

Ordning	2008	2009
Forsøksringer	36,4	36,4
Teknisk planlegging	0,5	1,5
SUM	36,9	37,9

Bevilgningen til forsøksringer overføres til Norsk Landbruksrådgiving (NLR).

I tillegg til midler til forsøksringer, avsettes det midler øremerket til gjennomføring av regionale prosesser fordi NLR overtar ansvar for teknisk planleggingstjeneste for landbruket, knyttet til driftsbygninger i jordbruket.

7.4 Tilskudd til pelsdyrfôrlag og tilskudd til pelsdyrfôr

Tabell 7.3 Tilskudd til pelsdyrfôr, mill kroner.

Ordning	2008	2009
Tilskudd til pelsdyrfôrlag	17,8	17,8
Tilskudd til pelsdyrfôr	5,4	5,4
SUM	23,2	23,2

Det kan foretas overføringer mellom de to delordningene innenfor bevilgningen på underpost 77.14.

7.5 Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak

Tabell 7.4 Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak, mill. kroner

Ordning	2008	2009
Utvikling av plantemateriale	9,2	9,2
Handlingsplan plantevernmidler	13,5	13,5
Kvalitetstiltak settepotetavl	5,74	5,74
Opplysningsvirksomhet frukt, grønnsaker og potet ¹⁾	7,5	7,5
Produsentsammenslutninger	0,8	0,8
Premieringsordningen for økologisk kjøtt	2,0	3,0
SUM	38,74	39,74

1). Under avsetningen kan det for poteter bl.a. gis tilskudd til tiltak for å bedre potetkvaliteten og til produsentrettet informasjon om markedsforholdene.

Premieringsordningen for økologisk kjøtt videreføres med følgende innretning:

- Bedrifter som allerede er inne i ordningen, kan maksimalt motta støtte ut 2010 for de kjøttslag de er inne i ordningen med.
- Nye bedrifter i ordningen gis fra 1. januar 2009 rett til å motta salgspremie i tre år for kjøttslag det er markedsmessig stort behov for. Eksisterende bedrifter i ordningen som utvider med nye kjøttslag det er markedsmessig stort behov for, kan motta støtte i inntil 3 år for disse kjøttslagene.
- Salgspremien settes til:
 - 4 kroner per kg ved salg av stykket, skåret eller foredlet vare av storfe, småfe, svin og fjørfe.
 - Salgspremien for helt, halvt og ¼ slakt utgår.

7.6 Tilskudd til fruktlager

Bevilgningen til ordningen med tilskudd til fruktlager videreføres med 8,0 mill. kroner i 2009. Tilskuddet gis som et tilskudd per kg mottatt frukt.

8. VELFERDSORDNINGER

8.1 Definisjoner

- *Avløserlag*: En organisasjon som har som formål å organisere og administrere avløsning innenfor et område der det ligger til rette for slikt samarbeid, og som er åpent for medlemskap for alle foretak i området som har rett på avløsertilskudd. Avløserlaget må være organisert med eget styre og vedtekter. Avløserlaget må være godkjent av fylkesmannen etter tilråding fra kommunen der avløserlaget er registrert.
- *Avløsering*: To eller flere foretak som har gått sammen om å ansette felles avløser. Ringen må ha styre og vedtekter. Vedtektene må være godkjente av kommunen. Fellesbeite for melkeproduksjon som er organisert på samme måte, kan regnes som avløsering i beitesesongen.

8.2 Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til avløsning ved ferie og fritid står i forskrift om tilskott til avløsning. Søknadsfristen er 20. januar året etter at avløsningen har skjedd. Ved oversittelse av søknadsfrist, blir det foretatt en reduksjon i tilskuddet som gjengitt i kapittel 6.1.1.

Satsene som fastsettes i jordbruksoppgjøret, er foreløpige og Landbruks- og matdepartementet kan etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag, justere satsene innenfor bevilgningen.

Maksimalbeløpet utgjør 58 000 kroner. Nedre grense for krav om tilskudd er 5 000 kroner. Satsene fremgår av tabellen nedenfor. Beregnet beløp mindre enn 300 kroner for summen av produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid blir ikke utbetalt.

Grunnlaget for fastsetting av tilskudd er dyretallet på foretaket per 1. januar i avløseråret. For slaktegriser og griser solgt som livdyr med levende vekt på minst 50 kg, gjess, kalkuner, ender, livkyllinger og slaktekyllinger, blir antall slaktede dyr og/eller antall solgte livdyr i foregående år, lagt til grunn for fastsetting av tilskudd. Tilskuddsatser, maksimalbeløp og nedre grense for krav om tilskudd er det samme i disse tilfellene.

Tabell 8.1 Tilskudd til avløsning for ferie og fritid i 2008(kr/dyr per år) med utbetaling i 2009

Dyreslag	Intervall	Sats kr/dyr
1 Melkeku	1-8 over 8 dyr	3.240 2.199
2 Storfe		468
3 Melkegeiter og melkesauer	1-40 over 40 dyr	770 515
4 Ammekyr		600
5 Sauer over 1 år / ammegeiter		407
6 Avlsgriser		926
7 Slaktegriser		33
8 Verpehøner og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess		8,1
9 Hester alle dyr		926
10 Avlskaniner		231
11 Gjess/kalkuner/ender/livkyllinger/livkalkuner		2,84
12 Slaktekyllinger		0,34
13 Økologiske slaktekyllinger		1,36
14 Revetisper		255
15 Mink-/ildertisper		75
16 Hjort alle		315

Definisjonen av dyreslag under kapittel 6.4.2 gjelder tilsvarende. Forøvrig gjelder disse definisjonene:

- *Avlskaniner*: Hunkaniner for kjøtt- eller ullproduksjon som har født minst ett kull.
- *Gjess/kalkuner*: Gjess og kalkuner som er slaktet foregående år.
- *Ender/livkyllinger/livkalkuner*: Ender som er slaktet foregående år. Solgte livkyllinger foregående år. Kalkuner hos oppaler bestemt for salg og der kalkuner kan være inntil 28 uker.
- *Slaktekyllinger*: Kyllinger som er slaktet foregående år.
- *Pelsdyr*: Reve-, mink- og ildertisper.

Utbetaling av avløsertilskudd ferie/fritid i 2009 for økologiske slaktekyllinger for avløsning gjennomført i 2008, beregnes med grunnlag i omsøkt dyretall i søknad om produksjonstilskudd med registreringsdato 01.01.09, dvs. antall økologiske kyllinger levert til slakt i 2008.

Foretak som deltar i smittesaneringsprosjektet "Friskere geiter" kan få kompensasjon for bortfall av avløsertilskudd ferie/fritid i samsvar med prinsippene fastsatt for kompensasjon for bortfall av produksjonstilskudd.

For satellitt-besetninger i purkeringer gis tilskudd til avløsning ved ferie og fritid for det antall dyr som disponeres av satellitten på registreringsdato. Foretak som selger sin kvote, er berettiget tilskudd til avløsning ved ferie og fritid på linje med andre foretak med melkeproduksjon med grunnlag i søknadsomgangen per 20. januar i det året kvotesalget gjennomføres.

8.3 Tilskudd til avløsning ved sykdom m.v.

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til avløsning sykdom m.v. står i forskrift om tilskot til avløsning.

Søknadsfristen er senest 3 måneder etter siste dag som gir rett til tilskudd.

Maksimalt tilskudd per dag fastsettes for foretak med husdyrproduksjon ut fra tilskudd for ferie og fritid per 1. januar i søknadsåret. Ved jordbruksoppgjøret 2008 ble satsene for tilskudd til avløsning ved ferie og fritid økt, og de nye satsene skal legges til grunn for 2008. Dette gir grunnlag for at noen foretak kan få utmålt høyere dagsats for beregning av tilskudd til avløsning ved sykdom mv. Det nye utmålingsgrunnlaget skal legges til grunn ved behandling av nye saker mottatt etter 01.07.08. For foretak med helårs veksthusproduksjon blir maksimalt tilskudd fastsatt ut fra oppvarmet veksthusareal per 1. mars. For foretak med annen planteproduksjon blir maksimalt tilskudd for avløsning i onnetiden fastsatt på grunnlag av areal for ulike vekster per 31. juli foregående år og satsene per dekar og vekst. For foretak med honningproduksjon blir maksimalt tilskudd for avløsning i onnetiden fastsatt ut fra satser per bikube og antall bikuber per 1. april. Onnetiden er perioden fra 15. april til 1. oktober.

Foretak innenfor frukt- og grøntsektoren med produksjonsperiode ut over onneperioden, kan gis dispensasjon, slik at de kan motta avløsertilskudd ved sykdom ut over onneperioden. Statens landbruksforvaltning fastsetter retningslinjer for fylkesmannens bruk av dispensasjon i slike tilfeller, slik at det blir en dispensasjonspraksis for reelle forhold.

Tilskudd blir gitt for faktiske utgifter til avløsning, opp til maksimal dagsats for det enkelte foretak. Hele søknadsperioden er grunnlag for utregning av det maksimale tilskuddet søker kan få utbetalt. Hele søknadsperioden er antall sykmeldte dager, antall dager med fødselspermisjon osv. som det søkes om tilskudd for. Lange sykmeldinger og fødselspermisjon kan deles opp i flere søknader.

Statens landbruksforvaltning fastsetter retningslinjer for fylkesmannens bruk av dispensasjon i tilfeller hvor det er grunnlag for å tildele mer enn ett tilskudd til avløsning ved sykdom mv. per foretak.

Dagsatser for tilskudd til avløsning ved sykdom mv. settes som følger:

Tabell 8.2 Kroner per dekar/bikube for fastsetting av maksimalt tilskudd, jf. tabell 8.3

Vekst	Sats i kr per dekar
Korn ¹⁾	36
Potet ¹⁾	167
Frukt og bær ¹⁾	736
Grønnsaker og andre planteprodukter ¹⁾	414
Bikuber	Sats per bikube
Bikuber ¹⁾	115

1. For foretak med plante- og/eller honningproduksjon gjelder tilskuddsordningen kun i onnetida, når en som har næringsinntekt fra foretaket som følge av sykdom mv. ikke kan delta i arbeidet i foretaket.

Tabell 8.3 Maksimalt tilskudd per dag og per foretak.

Husdyr- og plante ¹⁾ -produsenter:	Veksthusprodusenter:	Sats, kr
Maksimalt avløsertilskudd ferie og fritid / Maksimalt grunnlag for planteprodusenter	Veksthusareal, m ²	Maksimalt beløp
kr 5.000 – 12.000	285 - 714 m ²	378
kr 12.001 – 18.000	715 - 1071 m ²	565
kr 18.001 – 24.000	1072 - 1429 m ²	757
kr 24.001 – 30.000	1430 - 1786 m ²	943
kr > 30.000	> 1786 m ²	1 130

1. Produksjon av korn, poteter, frukt og bær, grønnsaker og andre planteprodukter, jf. tabell 8.2.

8.4 Medlemsavgift til folketrygden

Bevilgningen til delvis dekning av medlemsavgiften til folketrygden opprettholdes med 130,8 mill kr i 2009.

8.5 Tilskudd til sykepengeordningen i jordbruket

Den kollektive innbetalingen over jordbruksavtalen til sykepengeordningen, dekker tilleggspremien for økning av sykepengene fra 65 pst. til 100 pst. av inntektsgrunnlaget for sykdom utover 16 dager. Bevilgningen opprettholdes med 88,0 mill. kroner i 2009.

8.6 Andre velferdstiltak

Avsetning til Andre velferdstiltak i 2009 framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 8.4 Andre velferdstiltak, mill. kroner

Ordning	2008	2009
Tilskudd til landbruksvikarordningen	64,0	68,0
Tilskudd til Landbrukets HMS-tjeneste	16,0	16,0
Sum	80,0	84,0

8.6.1 Tilskudd til landbruksvikarordningen

I 2008 gis det tilskudd over Jordbruksavtalen til landbruksvikarordninger i både kommunal og avløserlags regi. Fra og med 2009 gis det ikke lenger tilskudd til kommunale landbruksvikertilbud, men kostnadene med det kommunale tilbudet i 2008 dekkes etterskuddsvis i 2009.

Tilskudd per landbruksvikarstilling i kommunal regi er 78 750 kroner. Tilskudd per årsverk landbruksvikarvirksomhet i avløserlagene er 270 200 kroner. Avløserlagene kan bruke inntil 40 000 kroner per årsverk til administrasjon, rekruttering, opplæring mv. Maksimal egenandel for bruk av landbruksvikar fra avløserlagene er 1 130 kroner, som tilsvarer maksimal dagsats i tilskudd til avløsning ved sykdom mv. Det er ikke krav om at landbruksforetak må være medlem i et avløserlag for å kunne motta bistand fra landbruksvikar.

8.7 Tidligpensjonsordningen for jordbrukere

Ordningen er regulert i forskrift om Tidligpensjon til jordbrukere.

Satsene er 100.000 kroner for enbrukerpensjon og 160.000 kroner for tobrukerpensjon. Grensen for annen inntekt for ektefeller/samboere ved søknad om tobrukerpensjon, dvs. beløpet for å komme inn under ordningen, er 100.000 kroner.

Fra og med inntektsåret 2008 gjennomføres det ikke avkorting i utbetalingen av tidligpensjon med grunnlag i inntekt til hhv. bruker og ektefelle/samboer.

Oslo 3. juni 2008

Terje Riis-Johansen

Bjarne A. Undheim

Ole-Anton Teigen

VEDLEGG 1: BUDSJETTOVERSIKT JORDBRUKSOPPGJØRET

Tabell. Utslag av avtalen og foreløpig budsjett 2009, mill. kroner

Post	Benevning	Budsjett 2008 ¹⁾	Endring 2009	Budsjett 2009 ²
50.11	Tilskudd til LUF	860,753	25,00	885,753
50.12	Tilskudd til skadefondet for landbruksproduksjon	49,750	-19,75	30,000
50	Fondsavsetninger	910,503	5,250	915,753
70.11	Tilskudd til avsetningstiltak	18,900	0,000	18,900
70.12	Tilskudd til råvareprisordningen m.v.	140,100	55,000	195,100
70.13	Eksportrestitusjon	6,600	0,000	6,600
70	Markedsregulering, kan overføres	165,600	55,000	220,600
73.11	Tilskudd til norsk ull	152,800	0,000	152,800
73.13	Pristilskudd melk	506,200	30,600	536,800
73.15	Pristilskudd kjøtt	642,200	21,800	664,000
73.16	Distriktstilskudd egg	5,600	0,000	5,600
73.17	Distrikts- og kvalitetstilskudd på frukt, bær og gr.sak.	49,500	5,000	54,500
73.18	Frakttilskudd	211,300	10,400	221,700
73.19	Tilskudd til prisnedskrivning korn	416,000	-72,300	343,700
73.20	Tilskudd til matkorn	86,300	0,000	86,300
73.21	Tilskudd til prisnedskrivning av potetsprit	20,000	0,000	20,000
73	Pristilskudd (overslagsbevilgning)	2089,900	-4,500	2085,400
74.11	Driftstilskudd	1 041,700	-56,500	985,200
74.14	Produksjonstilskudd, husdyr	1 898,400	262,700	2 161,100
74.16	Beitetilskudd	410,000	49,000	459,000
74.17	Areal- og kulturlandskapstilskudd	3 125,969	-4,550	3 121,419
74.19	Tilskudd til regionale miljøprogram	390,000	0,000	390,000
74.20	Tilskudd til økologisk jordbruk	89,400	23,800	113,200
74.22	Tilskudd til miljøvennlige spredemåter husdyrgjødsel		5,000	5,000
74	Direkte tilskudd, kan overføres ²⁾	6 955,469	279,450	7 234,919
77.11	Tilskudd til dyreavl med mer	81,070	5,000	86,070
77.12	Tilskudd til frøavl med mer	7,520	0,000	7,520
77.13	Tilskudd til forsøksringer og forskning	36,400	1,500	37,900
77.14	Tilskudd til pelsdyr	23,200	0,000	23,200
77.15	Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak	38,740	1,000	39,740
77.17	Tilskudd til fruktlager	8,000	0,000	8,000
77	Utviklingstiltak, kan overføres	194,930	7,500	202,430
78.11	Tilskudd til avløserutgifter for ferie/fritid	1 068,619	44,000	1 112,619
78.12	Tilskudd til avløserutgifter for sykdom m.v.	152,000	16,500	168,500
78.13	Medlemsavgift til folketrygden	130,800	0,000	130,800
78.14	Tilskudd til sykepengeordningen i jordbruket	88,000	0,000	88,000
78.15	Tilskudd til øvrige velferdstiltak	80,000	4,000	84,000
78.16	Tidligpensjonsordning	121,035	-11,000	110,035
78	Velferdsordninger, kan overføres	1 640,454	53,500	1 693,954
SUM KAP. 1150		11 956,856	396,200	12 353,056
Kapittel 4150:				
70	Tilbakebetalt tilskudd reguleringsanlegg	0,000	0,000	0,000
85	Markedsordningen for korn	112,000	46,200	158,200
SUM KAP. 4150		112,000	46,200	158,200
SUM KAP. 1150 OG KAP. 4150		11 844,856	350,000	12 194,856

1 Saldert budsjett 2008

2 Budsjett før flytting av bevilgninger mellom poster, samt kvantums- og konsekvensjusteringer